ТФАКА САГУ

БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ ҚОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 214 (7661)
12 СЕНТЯБРЬ
СЕШАНБА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Ўртоқ Иосиф Виссарионович Сталинга рапортлар (1-нчи бет).
И. Раҳимов.—Коммунизм гигантлари (2-нчи бет).
УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 33 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА (2-нчи бет).
Улуғ Октябрь байрамининг 33 йиллиги кунига пахта тайёрлаш планини бажариш учун колхоз ва совхозлардаги барча куч ва воситаларни пахта теримига сафарбар қилайлик! (3-нчи бет).
КИНО: С. Анорбоев.—Икки ўт (3-нчи бет).
Буюк Британия Ташқи Ишлар Министрлиги Матбуот бўлимининг «Британский Союзник» тўғрисидаги ахборотининг рад этилиши (4-нчи бет).
Руминия Халқ республикаси тинчлик тарафдорларининг конгресси очилди (4-нчи бет).
Қуриядаги воқиалар (4-нчи бет).

Саноат учун кўпроқ хомаш'ё етказиб берайлик!

Мамлакатимизнинг халқ хўжалиги давлат планларини тўла ва ошириб бажариб ўсмоқда ва юксалмоқда. Совет экономикасини тараққий этдириш соҳасида қўйилган ҳарбир янги қадам халқнинг фаровонлигини тобора оширади. Халқ хўжалигининг негизи бўлган оғир саноатимиз тез сур'атлар блан ривожланмоқда. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати кенг истеъмол молларини ой сайин кўпроқ ишлаб чиқариб, оғир саноат блан бирқаторда тараққий этмоқда.

Колхоз тузумининг ғалабаси енгил саноатимизни мустаҳкам хомаш'ё базаси блан та'минлади. Колхоз ва совхозлар пахта, қанд лавлаги, зиғир, конопля ва бошқа техника экинларини тобора кўпроқ етиштирмоқдалар. Шу йил кўклам фаслидагина колхоз ва совхозлардаги пахта майдонлари 540 минг гектар, зиғир майдонлари 270 минг гектар кенгайди. Қанд лавлаги, конопля ва бошқа экин майдонлари ҳам ортди. Колхозчилар, совхоз ва МТС ходимлари бу йил пахта, қанд лавлаги, зиғир, коноплядан мўл ҳосил етиштирдилар. Кўпгина колхозлар ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 30 центнер пахта ва 300—350 центнер қанд лавлаги олмоқдалар.

Пахта, қанд лавлаги, зиғир, конопля ва бошқа техника экинлари етиштириш юзасидан давлат томонидан берилган топшириқларни тўла ва ошириб бажариш учун ҳамма имкониятлар мавжуддир. Планларнинг тўла ва ошириб бажарилиши натижасида кенг истеъмол молларини кўпроқ ишлаб чиқариш учун, меҳнаткашларнинг фаровонлигини янада ошириш учун имконият туғилади.

Ҳозир қишлоқ хўжалигидаги мас'улиятли пайтларнинг бири келди — пахта териш, қанд лавлаги қазиш ва ташиш, зиғир толасини ишлаш бошланди. Техника экинларини йиғиштириб олиш ва тайёрлаш ишларини намунали ўтказиш — давлат нуқтаий назаридан ғоят муҳим вазифадир.

СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети «1950 йилда ҳосилни йиғиштириб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш тўғрисида» деб чиқарган қарорида партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари олдига **техника экинларидан мўл ҳосил олинишини, уларни қисқа вақт ичида йиғиштириб олишни ва ҳарбир колхоз ҳамда совхознинг бу экинларни давлатга топшириш планларини сўзсиз бажаришини та'минлаш** вазифасини қўйди.

Большевиклар партияси ва Совет ҳукумати пахта териш, лавлаги қазиш, зиғир толасини ишлаш каби оғир ишларда колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг меҳнатини ғоят енгиллаштириш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу йил мамлакатнинг пахтакор районлари минглаб пахта териш машиналари олдилар. Бу машиналар пахта теримида меҳнат унумини кескин суратда ошириш, мамлакатга кўпроқ яхши сифатли пахта топшириш имконини беради.

Қанд лавлагини машиналар ёрдами блан йиғиштириб олиш соҳасида ҳам кўп иш қилинди. Давлат томонидан лавлагикор районларга юборилган машина техникаси лавлагининг 80 процентидан кўпроғини машиналар ёрдами блан қазиб олишга имкон беради.

Пахта териш, лавлагини қазиш ва ташиш ишларининг муваффақиятли ўтказилиши пахта териш машиналаридан лавлаги комбайнлари, кўтарма машиналар ва бошқа машиналардан моҳирлик блан тўла фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Техника экинларини йиғиштириб олишнинг дастлабки кунлари колхозчилар, совхоз ва МТС ходимлари пахта майдонлари ва лавлагизорларда зўр ғайрат блан меҳнат қилаётганликларини кўрсатади. Колхозчилар ва совхоз ходимлари ўртасида ҳарбир колхозчининг ва ҳарбир совхоз ходимининг мавсумда камида 7 минг килограмм пахта териш учун ўтказилаётган мусобақа кучайиб кетди. Кўпгина теримчилар кунига 80—100 килограммдан пахта термоқдалар.

Шу блан бирга оммавий териш бошланишиданоқ жиддий камчиликлар борлиги ҳам аниқланди. Бу камчиликлар даставвал терим ишларини машиналар ёрдами блан бажаришга етарли даражада аҳамият бермасликдан иборат. Бу йил — пахта машина блан кўпроқ терилабошлайдиган биринчи йилдир. Ўзбекистон ССРда бир юз етмиш МТС пахта терими блан банд бўлади. Ўзбекистоннинг айрим областьларида, масалан Тошкент областида бутун пахтанинг тўртдан бир қисми машиналар блан терилиши лозим.

Ўзбекистон республика ташкилотлари пахта майдонларида техникадан тўғри ва тўла фойдаланиш каби муҳим ишга мас'улиятни сезиб жиддий э'тибор қиладилар деб ўйлаган эдик. Аммо фактлар Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлигининг машина блан пахта теришга тайёрланиш ва бу ишни уюштириш учун керакли чораларни ўз вақтида амалга оширмаганлигини кўрсатади. Кўпгина МТСлар шу вақтгача ғўза баргларини сун'ий тўкиш учун керакли машиналарни олмаганлар. Ғўза барглари тўкиб ташланмаса, машина блан пахта теришга киришиб бўлмайди. Пахта терадиган ҳарбир машинада пахтани тозалайдиган махсус кўсак чувиш асбоблари бўлиши керак. Аммо кўпгина машина-трактор станцияларида бундай асбоблар ҳам етишмаётир.

Пахта териминнинг муваффақияти меҳнатнинг тўғри уюштирилишига, барча колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ана шу энг муҳим ишда қатнашишларига боғлиқдир. СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитети **«Меҳнатга қобилиятли барча колхозчилар ва совхоз ишчиларининг пахта теримида қатнаштирилишини та'минлаш, меҳнатни тўғри уюштириш ва ҳарбир теримчининг кунлик териш нормаларини бажаришига муваффақ бўлиш»** ни таклиф этди.

Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон, Озарбайжон, Арманистон, Қирғизистон ва Қозоғистон ССР, РСФСРнинг, Украина ва Молдавия республикаларининг пахтакор районларидаги партия ташкилотлари пахтани ҳукумат томонидан белгиланган муддатларда териб олиб, давлатга топширишни та'минлашлари керак. Шу блан бирга пахтани сифатли қилиб териш ва пахтанинг нобуд бўлишига қарши курашишга алоҳида э'тибор қилиш керак, токи давлатга тобора кўпроқ юқори сифатли пахта берайлик.

Украина, Курск, Воронеж областьлари ва лавлагикор бошқа районларнинг колхозлари ҳамда совхозлари бирнеча кундан буён лавлаги йиғиштириб олмоқдалар. Масалан, Харьков областининг далаларида етти юзга яқин лавлаги комбайнлари ва кўтарма машиналар ишламоқда. Неча минглаб автомашина лавлаги ташимоқда. Янги машиналарнинг кўплиги ва улардан моҳирлик блан фойдаланилаётганлиги ҳамма ерда лавлагини йиғиштириб олиш ва ташиш графикларини ошириб бажариш имконини берди.

Лавлагикор ба'зи районлар лавлагини йиғиштириб олишга яхши тайёрланмадилар. Воронеж областида лавлаги қазиш бошланишигача лавлаги комбайнлари ва кўтарма машиналарнинг талайгина қисми тахт қилиб қўйилмади. Областьдаги МТСларга юборилиши лозим бўлган иккиюзтача лавлаги под'ёмниклари шу вақтгача «Сельхозснаб» омборларида ётмоқда. МТСлар ҳам сусткашлик қилиб, машиналарни олиб кетишни истамайдилар, область ташкилотлари эса бундай ярамас ҳолларга э'тибор қилмаётирлар.

Бизнинг мамлакатимизда энг қимматли техника экинларидан бири бўлган зиғир кўп ерда экилади. Зиғир экиладиган районлардаги партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари олдига — ҳосил ўрим-йиғимини ўз вақтида ўтказишни ва зиғир толаси ҳамда уруғи тайёрлаш давлат планларининг бажарилишини та'минлаш вазифаси қўйилган. Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун зиғир комбайнлари ва зиғирпояни титадиган ҳамма машиналардан ўрим-йиғимда фойдаланиш, зиғирни тезликда йиғиштириб олиш учун мусобақа уюштириш керак. Зиғир ва коноплями қуритиш ва сақлаш учун керакли биноларни ремонт қилиш ва янгиларини қуришга алоҳида э'тибор бериш керак, токи ҳарбир колхоз зиғир ва коноплями ҳарқандай об-ҳаво шароитида ҳам янча олсин.

Бутун совет халқи колхоз қишлоғи меҳнаткашларининг муваффақиятларини кузатиб турипти. Мамлакат илғор область, ўлка, республикаларнинг ғалла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида берган рапортларини ғоят хурсандчилик блан кутиб олмоқда. Ҳарбир районда дон экинларини тезликда батамом йиғиштириб олиш учун, давлат олдидаги мажбуриятларни ўз вақтида бажариш учун курашиш блан бирга техника экинлари ўрим-йиғимини ҳам намунали ўтказиш зарур.

Техника экинларини йиғиштириб олиш ва тайёрлаш энг муҳим халқ хўжалиги вазифаларидан биридир. Бу вазифа партия ташкилотларининг диққат марказида туриши керак. Қишлоқ коммунистлари ва комсомоллари колхоз, совхоз ва МТСларда сиёсий ишларни кучайтиришлари, оммани бу вазифани бажариш учун курашга сафарбар қилишлари керак.

Бутун ҳосилни йиғиштириб олиш ва пахта, лавлаги, зиғир ва бошқа техника экинларини тайёрлаш давлат планини бажариш, саноатга кўпроқ хомаш'ё бериш — колхозчиларнинг, совхоз ва машина-трактор станциялари ходимларининг ватанпарварлик бурчидир. Социалистик қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари давлат олдидаги мажбуриятларини шараф блан бажарадилар, совет халқининг моддий фаровонлигини янада ошириш ишига янги ҳисса қўшадилар!

(«ПРАВДА» нинг 11 сентябрьдаги бошмақоласи).

СССР Ташқи Ишлар Министри А. Я. Вишинский Чехословакия Ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берди

9 сентябрьда СССР Ташқи Ишлар Министри А. Я. Вишинский Чехословакия Ҳукуматининг Москвага келган делегацияси шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Чехословакия Республикаси Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ва Ташқи Ишлар Министри В. Широкий жаноблари, Ташқи Савдо Министри А. Грегор жаноблари, Саноат Министри А. Климент жаноблари, Чехословакия Республикасининг СССРдаги Элчиси К. Крайбих жаноблари, Ташқи Савдо Министрининг Ўринбосари Р. Дворжак жаноблари, Саноат Министрининг Ўринбосари С. Рейна жаноблари, делегациянинг экспертлари Л. Фрейка, Ф. Фабингер, И. Навотний, Я. Ичинский жаноблари, Чехословакия Элчихонасининг маслахатчилари Д. Ечни, Ф. Марек жаноблари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Совет ҳукумати томонидан СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари А. И. Микоян, СССР Ташқи Савдо Министри М. А. Меньшиков, СССР Электр станциялар Министри Д. Г. Жимерин, СССР Электр Саноати Министри И. Г. Кабанов, СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосарлари А. А. Громико, А. И. Лаврентьев, СССР Ташқи Савдо Министрининг Ўринбосарлари П. Н. Кумикин, М. Г. Лошаков, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг Бош Секретари Б. Ф. Подцероб, СССРнинг Чехословакиядаги Савдо Вакили А. П. Морозов, СССР Ташқи Савдо Министрлигининг мас'ул ходимларидан А. А. Павлов, Н. И. Кузьминский, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг мас'ул ходимларидан Ф. Ф. Молочков, И. И. Лобанов, А. И. Красильников ҳозир бўлдилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон ўртоқ Сталин, Арманистон ССРнинг колхоз ва совхозлари ғалла тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажарганликларини Сизга ма'лум қиламиз. Бу йил ўтган йилдагига қараганда 320 минг пуд ортиқ дон топширилди. Арманистон ССРнинг колхозлари 1950 йилда кузги экин майдонларининг яна 30 минг гектар кенгайишини ҳисобга олиб, куз ва баҳор фаслида экиш учун керакли уруғларнинг ҳаммасини жамғариб қўйдилар.

Машина трактор станцияларининг ишлари учун натура ҳақи ҳисобидан давлатга ғалла топшириш давом этмоқда.

Арманистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари АРУТИНОВ.
Арманистон ССР Министрлар Советининг раиси КАРАПЕТЯН.
Тайёрлаш министрлигининг Арманистон ССРдаги вакили САРУХАНЯН.
Арманистон ССР Қишлоқ хўжалик министри КАЗАРЯН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович, Тожикистон ССР Кўлоб областининг колхоз ва совхозлари ғалла тайёрлаш давлат планини (шолидан ташқари) муддатидан илгари бажарганликларини, шу жумладан, озиқ-овқат экинлари тайёрлаш планини ошириб бажарганликларини Сизга ма'лум қиламиз. МТСларнинг ишлари учун топширилган счётларга мувофиқ давлатга ғалла топшириш давом этмоқда. Колхозчилар бу йил меҳнат кунлари учун ўтган йиллардагига нисбатан анча ортиқ ғалла оладилар.

Областьдаги колхоз ва совхозлар 1951 йилда ҳосил олиш учун кузда ва кўкламда экиладиган дон ва дуккакли дон экинлари уруғларини жамғариб қўйдилар.

Областьдаги колхозчилар Сизга берган ва'даларини бажариб, қоракўл, пилла тайёрлаш ва чорвачилик учун ем-хашак тайёрлаш планини ошириб бажардилар. Ҳозирги вақтда областьдаги колхоз ва МТСлар область учун асосий техника экини бўлган мўл пахта ҳосилини териб олишга киришдилар.

Қадрдон Иосиф Виссарионович, областьдаги колхозчилар, МТС ва совхозларнинг ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари Сизга ва'да бериб айтадиларки, шоли, чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш, пахта териш ва топшириш планлари ҳам муддатидан илгари бажарилади.

Тожикистон К(б)П Кўлоб область комитетининг секретари КОЗЛОВ.
Меҳнаткашлар депутатлари Кўлоб область Совети ижроия комитетининг раиси БОБОХОНОВ.
Тайёрлаш министрлигининг Кўлоб областидаги вакили АЗИМОВ.
Кўлоб область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ШАРИПОВ.

Москвада Танкчилар кунининг байрам қилиниши

Союзлар Уйининг Колонна залида тантанали мажлис

9 сентябрьда Союзлар Уйининг Колонна залида ССР Иттифоқи Ҳарбий Министрлигининг Москва меҳнаткашлари вакиллари блан биргаликда Танкчилар куни байрамига бағишланган тантанали мажлиси бўлди.

Залга Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг генераллари, офицерлари, Москва корхоналарининг стахановчилари, фан ва сан'ат арбоблари тўпландилар.

Саҳнада орден ленталари блан безатилган жанговар байроқлар ёнида машҳур танкчилар, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари, Сталинград, Курск дугаси ёнидаги жангларнинг қатнашчилари, Берлинни штурм қилиш, Прагани озод этиш учун олиб борилган жангларнинг қатнашчилари фахрий қоровулликда саф тортиб турибдилар.

Президиумда СССР ҳарбий министри, Совет Иттифоқи маршали А. М. Василевский, бронетанк қўшинлари маршали П. А. Ротмистров, артиллерия маршали Н. Д. Яковлев, ВКП(б) Москва шаҳар комитетининг секретарьлари И. И. Румянцев, Е. А. Фурцева, транспорт машинасозлиги министри Ю. Е. Максарев ва бошқалар ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни генерал-полковник Ф. Ф. Кузнецов очди.

ВКП(б) Марказий Комитетининг ўртоқ И. В. Сталин бошчилигидаги Сиёсий Бюроси баланд руҳ блан фахрий президиумга сайланди.

Танк қўшинлари гвардия генерал-лейтенанти Н. К. Попель Танкчилар куни тўғрисида доклад қилди.

Докладчи Совет Армиясининг дун'ёда энг яхши бронетанк қўшинлари ва механикалаштирилган қўшинларни вужудга келтиришда большевиклар партияси, Совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Сталиннинг роли тўғрисида, шунингдек гитлерчилар Германиясига ва империалистлар Япониясига қарши олиб борилган уруш вақтида танкчиларнинг жанговар ишлари тўғрисида батафсил гапирди.

Тантанали мажлис қатнашчилари гулдурос қарсаклар остида ўртоқ И. В. Сталинга табрикнома қабул қилдилар.

☆

Ленинградда, Киевда ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ҳам Танкчилар кунига бағишланган тантанали мажлислар бўлиб ўтди. (ТАСС).

М. В. Фрунзе вафотининг 25 йиллиги олдидан

Қизил Армиянинг машҳур саркардаси, большевиклар партияси ва Совет давлатининг отоқли арбоби Михаил Васильевич Фрунзе вафот этган кунга шу йил октябрь ойида 25 йил тўлади. Шу муносабат блан СССР Ҳарбий Министрлигининг Ҳарбий нашриёти «М. В. Фрунзе. Танланган асарлар» китобини нашр этди.

Китобга М. В. Фрунзенинг 1918 йилдан тортиб 1925 йилгача ёзган мақолалари, нутқ, докладлари, буйруқ, директивлари ва телеграммалари кирилган. М. В. Фрунзенинг вафоти муносабати блан РКП(б) Марказий Комитетининг «Партиянинг барча а'золарига. Барча ишчи ва деҳқонларга», деб 1925 йил 31 октябрьда чиқарган мурожаати, М. В. Фрунзени дафн этиш маросимида ўртоқ И. В. Сталиннинг сўзлаган нутқи, К. Е. Ворошиловнинг «М. В. Фрунзе—Қизил Армиянинг дўсти ва йўлбошчиси» сарлавҳали мақоласи, Дм. Фурмановнинг Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетининг мактабида Фрунзенинг вафоти муносабати блан, «Қабр устида» деб сўзлаган нутқидан парчалар э'лон қилинган.

Китобда М. В. Фрунзенинг таржимаи ҳоли ва унинг хизмат варақаларидан парчалар ҳам босилди. (ТАСС).

Бутун мамлакат Танкчилар кунини байрам қилди

ЛЕНИНГРАД. Ленин шаҳрининг меҳнаткашлари Танкчилар кунини ватанпарварларга хос баланд руҳ блан нишонладилар. Шу кунги тантаналар халқлар йўлбошчиси, Совет Армиясининг кучли бронетанк ва механикалаштирилган қўшинларини ташкил этган, улуғ саркарда ўртоқ И. В. Сталинга ленинградлиларнинг чексиз муҳаббатларини ёрқин ифода қилган намойишга айланди.

Завод ва фабрикаларда тинчликнинг шонли посбонлари — танкчилар тўғрисида, бронетанк қўшинларини ҳозирги замон техникаси блан қуроллантирган танксозлар тўғрисида суҳбат ва лекциялар ўтказилди. Меҳнаткашлар Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонлари бўлган танкчилар блан учрашдилар.

Шаҳарда сайил ўтказилди.

Танкчилар куни шарафига Ленинград досармчиларининг Ленинград — Таллин — Ленинград маршрути бўйича авто-мото мусобақаси бошланди.

КИЕВ. Украина меҳнаткашлари бутун совет халқи блан биргаликда Танкчилар кунини байрам қилдилар.

Киевлилар ўз шаҳрини гитлерчи босқинчилардан озод қилишда Совет Армияси бронетанк ва механикалаштирилган қўшинларининг жангчилари катта роль ўйнаганликларини асло унутмайдилар.

Первомайск паркининг дарвозаси олдида гвардиячи старший лейтенант Никифор Шолуденконинг қабри бор. У шаҳар озод қилинадиган кунда ўз танкида биринчи бўлиб шаҳарга кириб келган. Қаҳрамон қабрига, шунингдек армия генерали Н. Ф. Ватутин қабрига гулдасталар қўйилди.

Шаҳардаги район кутубхоналарида Танкчилар кунига бағишлаб виставкалар очилди. Клубларда ва маданият уйларида лекциялар, бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концертлари, Улуғ Ватан урушида қатнашган танкчилар блан учрашувлар бўлди.

МИНСК. Бугун Белоруссия шаҳар ва қишлоқларидаги парклар ва боғлар одамлар блан тўлган эди. Ишчилар, колхозчилар, совет зиёлилари, Совет Армиясининг жангчилари Танкчилар кунини тантанали суратда нишонладилар.

Бугун Белоруссия пойтахти меҳнаткашларидан икки мингдан ортиқ киши совет танкчиларининг Минскни гитлерчи босқинчилардан озод этиш учун жанг қилган жойларини бориб кўрдилар.

ОЛМАОТА. Қозоғистон меҳнаткашлари Танкчилар кунини тантанали суратда нишонладилар. Байрам арафасида корхона ва колхозларда, муассаса ва ўқув юртларида лекция ва докладлар ўтказилди, совет бронетанк ва механикалаштирилган қўшинларини ташкил этишда ўртоқ Сталиннинг роли ҳақида, рус олимлари танкни ҳаммадан олдин ижод этганликлари тўғрисида, сталинчи танкчиларнинг Улуғ Ватан уруши фронтларидаги мардлиги ва жасорати ҳақида суҳбатлар уюштирилди.

Бугун Олмаота паркларида сайиллар ўтказилди. Физкультурачилар байрамни спорт мусобақалари блан нишонладилар.

Боку, Рига, Ереван, Петрозаводск, Фрунзе, Таллин, Сталинобод, Кишенёв, Ашхабод меҳнаткашлари ва бепоён Ватанимиздаги бошқа шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари ҳам Танкчилар кунини кенг нишонладилар.

10 сентябрь. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР районларида ва совхозларида 1950 йил 11 сентябрьгача пахта тайёрлаш йиллик планининг бажарилиши ҳақида

М А ' Л У М О Т

Районлар	Планнинг бажарилиши (процент ҳисобида)
Шофрикон	26,1
Қоракўл	24,1
Пешку	23,5
Конимех	23,1
Олот	22,9
Ғиждувон	22,0
Қизилтепа	21,4
Бухоро	20,0
Когон	19,6
Рометон	19,0
Вобкент	18,1
Свердлов	18,0
Кармана	16,1
Бухоро областида ҳаммаси	**20,94**
Денов	17,4
Бойсун	17,4
Узун	14,9
Сариосиё	14,3
Шўрчи	10,3
Жарқўрғон	7,9
Шеробод	5,8
Термиз	5,3
Сурхондар'ё областида ҳаммаси	**12,03**
Каганович	25,1
Молотов	22,5
Қўқон	21,3
Горский	20,5
Бувайда	17,8
Фрунзе	14,5
Куйбишев	12,1
Бағдод	11,1
Киров	10,4
Қува	8,4
Охунбобоев	6,6
Олтиариқ	6,1
Тошлоқ	5,3
Қувасой	5,0
Фарғона	4,7
Водил	1,0
Сўх	—
Фарғона областида ҳаммаси	**10,78**
Пахтаобод	14,1
Ленин	13,8
Олтинкўл	11,7
Избоскан	11,1
Бўз	9,9
Чинобод	9,9
Жалақудуқ	9,2
Холдевонбек	9,1
Андижон	8,3
Балиқчи	8,2
Ойим	8,1
Хўжаобод	8,1
Сталин	7,8
Ворошилов	7,7
Марҳамат	6,0
Андижон областида ҳаммаси	**9,67**
Бешкент	32,4
Косон	22,9
Ғузор	11,8
Қамаши	11,6
Қарши	11,1
Мироқи	9,0
Шаҳрисабз	8,2
Китоб	7,0
Яккабоғ	7,0
Чироқчи	5,1
Деҳқонобод	0,7
Кўкабулоқ	0,5
Қашқадар'ё областида ҳаммаси	**8,98**
Чуст	13,6
Поп	11,8
Тўрақўрғон	11,2
Чортоқ	9,4
Уйчи	9,0
Учқўрғон	8,3
Янгиқўрғон	7,5
Косонсой	6,7
Норин	6,4
Наманган	4,9
Наманган областида ҳаммаси	**8,66**
Янгиариқ	12,3
Хонқа	11,9
Хева	10,0
Ҳазорасп	9,3
Қўшкўпир	8,3
Урганч	8,3
Гурлан	6,5
Янгибозор	5,8
Манғит	5,6
Шовот	5,0
Хоразм областида ҳаммаси	**8,64**
Нурота	17,5
Жиззах	14,2
Зомин	12,8
Метон	11,9
Фориш	8,9
Пойариқ	8,0
Хатирчи	7,2
Пахтакор	6,9
Каттақўрғон	4,4
Булунғур	4,2
Жомбой	3,8
Қорадар'ё	3,3
Норпой	3,2
Ғаллаорол	2,9
Ургут	2,9
Оқдар'ё	2,5
Пастдарғом	2,0
Чархин	2,0
Иштихон	1,6
Комсомол	1,5
Қорақишлоқ	1,3
Самарқанд	0,9
Самарқанд областида ҳаммаси	**5,48**
Тўрткўл	11,5
Шоббоз	6,4
Тахтакўпир	6,3
Қипчоқ	5,7
Кегайли	5,4
Чимбой	4,9
Нукус	2,6
Хўжайли	2,5
Куйбишев	2,4
Қораўзак	2,4
Қўнғирот	1,6
Қорақалпоғистон АССРда ҳаммаси	**5,42**
Оржоникидзе	7,5
Қорасув	6,2
Пискент	5,5
Чиноз	5,4
Калинин	5,1
Юқоричирчиқ	5,0
Тошкент	5,0
Ховос	4,6
Бекобод	4,3
Янгийўл	3,5
Оққўрғон	3,5
Ўртачирчиқ	2,6
Сирдар'ё	2,4
Мирзачўл	1,7
Паркент	1,1
Бўка	0,8
Оҳангарон	—
Тошкент областида ҳаммаси	**3,66**
Совхозларда	**процент блан**
8-нчи совхоз	10,8
«Сурхон»	10,6
«ВЛКСМ 30 йиллиги»	8,8
Норин	8,5
Гулбоғ	6,2
Норпой	4,2
Совой	4,0
Далварзин № 3	3,2
Далварзин №1	3,0
Боёвут № 2	1,9
Ҳазарбоғ	1,9
Далварзин № 2	1,6
Сталин номли 17-нчи совхоз	1,8
Сталин номли 16-нчи совхоз	1,7
Боёвут № 1	1,4
Боёвут № 3	1,4
Қизилровот	—
Ўзбекистон ССР бешйиллиги	0,7
Пахталикўл	—
Совхозларда ҳаммаси	**4,18**
Ўзбекистон ССР колхоз ва совхозларида ҳаммаси	**9,20**

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Меҳнаткашлар депутатлари Избоскан район Советининг сессияси

Шу йил 14 августда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг мажлиси меҳнаткашлар депутатлари Избоскан район Совети ижроия комитетининг қишлоқ ва посёлка советларига раҳбарлиги тўғрисида район ижроия комитети раислиги вазифасини ижро этувчи ўртоқ Охуновнинг докладини эшитиб, кенг қарор қабул қилган эди.

Шу муносабат блан 30 август куни Избоскан район Советининг махсус сессияси бўлиб ўтди. Унда қишлоқ, посёлка советларининг ва шу советлардаги доимий комиссияларнинг раислари ҳамда район ташкилотларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Район Совети ижроия комитетининг қишлоқ ва посёлка советларига раҳбарлиги ва оммавий-ташкилий ишларни бундан буён яхшилаш чоралари тўғрисида ўртоқ Охунов доклад қилди.

— Район совети ижроия комитетининг маҳаллий советларга раҳбарлик ишидаги асосий камчиликларидан бири,—деди докладчи,—қишлоқ, посёлка советларининг раислари ва секретарьларини қунт блан тарбиялаб ўстириш ўрнига, уларни асоссиз ишдан олиш ва арзимаган айблар блан уларга нисбатан жазо чоралари кўришдан иборат бўлди.

Масалан, 1948 йил 22 апрельда Ўзбекистон ССРда маҳаллий советларга бўлиб ўтган сайловлардан буён Янги ҳаёт ва Янги замон қишлоқ советларининг раислари 4—5 мартадан ўзгартирилган, Ўртоқлар қишлоқ советининг секретари эса 5 марта ўзгарган.

Район ижроия комитети айрим қишлоқ советларининг ижобий иш тажрибаларини оммалаштириш, кенгашлар, қишлоқ советларининг раислари ва секретарьларининг семинарларини ўтказиб туриш ишлари блан кам шуғулланди. Шунингдек, маҳаллий совет ходимларининг савиясини кўтаришга ва уларнинг иш малакаларини оширишга етарли ёрдам берилмади.

Ўртоқ Охунов район Совети ижроия комитети аппаратидаги муҳим камчиликларга, чунончи, сессия қарорларини, иш планларининг нусхаларини жойларга ўз вақтида юбормаслик, қишлоқ ва посёлка советларидан келган қарорларни яхши ўрганмаслик, ба'зида эса бундай қарорларни ўқимасдан делога тиркаб қўйиш каби фактларга муфассал тўхтади.

Доклад юзасидан Коммуна қишлоқ советининг раиси Ҳайдар Алиев, халқ маорифи доимий комиссиясининг раиси Эгамбердиев, ободончилик ва коммунал хўжалик ишлари доимий комиссиясининг раиси Ҳамроев, Ўзбекистон К(б)П район комитетининг секретари Ҳақназаров ўртоқлар сўзга чиқиб, район ижроия комитетининг ишида юз берган жиддий камчиликларни қаттиқ танқид қилдилар ва муҳим таклифлар киритдилар.

Район Советининг IX сессияси маҳаллий Советларининг ишларини яна яхшилашга, оммавий-ташкилий ишларни кучайтиришга қаратилган қарор қабул қилди.

Тошкент шаҳар ижроия комитетида

ҚИЗИЛ ЧОЙХОНАЛАРДА ОММАВИЙ-ОҚАРТУВ ИШЛАРИ КУЧАЙТИРИЛСИН

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар совети ижроия комитетининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши шаҳардаги қизил чойхоналарда оммавий-оқартув ишларининг қандай олиб борилаётганлиги ҳақидаги масалани муҳокама қилди. Шу нарса ма'лум бўлдики, шаҳардаги 108 та қизил чойхонанинг кўпида маданий-оқартув ишлари яхши йўлга қўйилмаган. Чойхоналарда сиёсий, илмий мавзу'ларда, халқаро аҳвол ҳақида лекция ва суҳбатлар жуда кам ўтказилади. Октябрь ва Куйбишев ошхона-ресторан трестларига қарашли чойхоналарда кутубхоналар яхши жиҳозланмаган, газета, журналлар ўз вақтида олиб турилмайди. Трест бошлиқлари Гольдман ва Юсуфжонов ўртоқлар чойхоналарда аҳолига маданий хизматни кучайтириш юзасидан тегишли чоралар кўрмаганлар.

Шаҳар ижроия комитетининг йиғилиши Гольдман ва Юсуфжонов ўртоқларни огоҳлантириб, уларга қизил чойхоналарда оммавий-оқартув ва сиёсий ишларни системали олиб бориш вазифасини топширди. Шаҳар маданий-оқартув бўлимига қизил чойхоналарда сиёсий ва илмий мавзу'ларда лекциялар уюштириш, газета ўқиб бериш ва адабий кечалар ўтказиб туриш вазифаси юклатилди. Шаҳардаги барча район ижроия комитетларига, район маданий-оқартув бўлимларига қизил чойхоналар иши устидан доим назорат қилиб бориш топширилди.

ШАҲАРНИНГ САНИТАРИЯ ТОЗАЛИГИ УЧУН

Сўнгги пайтда Октябрь, Алайск, Госпитальний ва бошқа бозорларда санитария-тозалик ишлари анча бўшашиб кетди. Бозор комитетлари сабзавот, гўшт-ёғ ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари сотиладиган жойларда қаттиқ тартиб ўрнатмаганлар. Шу блан бирга шаҳардаги кўпгина уй-жой бошқармаларида санитария қоидаларига риоя қилинмаётир. Шаҳар санитария врачи ўртоқ Андреев жойларда тозалик ишларининг қўйилиши юзасидан контрольлик қилмаётир.

Шаҳар ижроия комитетининг йиғилиши ана шу масалани муҳокама қилиб, шаҳардаги бозорларда, уй-жой бошқармаларида, маданият-истироҳат боғлари, катта йўл ва скверларни озода тутиш, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатадиган жойларда санитария-тозалик ишларини яхши йўлга қўйиш учун тегишли тадбирлар белгилади.

ЯНГИ БИНОЛАР ҚУРИШ СУР'АТИНИ ТЕЗЛАТИШ КЕРАК

Шаҳар ижроия комитети пойтахтдаги айрим йирик бинокорлик қурилишларида иш сур'ати қониқарсиз бораётганлигини та'кидлади. Ижроия комитет Навоий кўчасидаги 42-нчи уй-жой қурилишида иш сур'ати айниқса ёмон бораётганлигини, шаҳар уй-жой қурилиш бўлимининг бошлиғи ўртоқ А'замов бу иш устидан назоратни бўшаштириб юборганлигини алоҳида кўрсатиб ўтди. 42-нчи уй-жой қурилиши шу йил сентябрь ойида битказилиши керак эди. Қурилиш материаллари, ишчи кучлари етарли бўлгани ҳолда, бу бинокорлик раҳбарлари беparволик қилиб мавжуд имкониятлардан фойдаланмайдилар. Навоий кўчасида бирнеча йиллаб битмаётган бундай бинолар анча бор. Қурилиш бошқармалари, уй-жой бўлимлари, бинокорлик трестлари ҳар йили графикни бирнеча марта ўзгартириб, қурилиш ишларини кечиктирмоқдалар.

Шота Руставели кўчасидаги мактаб биноси шу йил 1 сентябрьда фойдаланиш учун берилиши керак эди. Броқ, бинонинг эндигина пойдеври ва деворлари тикланди. Шаҳар ижроия комитети юқорида кўрсатиб ўтилган биноларнинг қурилишини тезлатиш учун тегишли тадбирлар кўрди.

БИНОКОРЛИК ИШЛАРИ ҚАТ'ИЙ ПЛАН АСОСИДА ОЛИБ БОРИЛСИН

Шаҳар ижроия комитети районларда уй-жой ва бошқа бинокорлик қурилиш ишларининг боришини текширишдан ўтказди. Текшириш вақтида шу нарса ма'лум бўлдики, кўпгина районларда ўзбошимчалик блан плансиз, ноқулай бинолар қуришга йўл қўйилган. Бу аҳвол пойтахтнинг генерал планига тамомила зиддир. Ленин, Фрунзе, Сталин ва Куйбишев районларида уй-жой қуришда тартибсизликларга йўл қўйилган. Район ижроия комитетлари ва коммунал хўжалик бўлимлари бинокорлик қурилишларини қат'ий план асосида олиб боришга етарли э'тибор бермайдилар.

Шаҳар ижроия комитети уй-жой ва турли биноларни шаҳар генерал планига мувофиқ равишда, архитектура-бадиий жиҳатдан чиройли қилиб қуришни зарур деб топди ва барча район ижроия комитетларига ана шу иш устидан жиддий назорат олиб бориш мажбуриятини юклади.

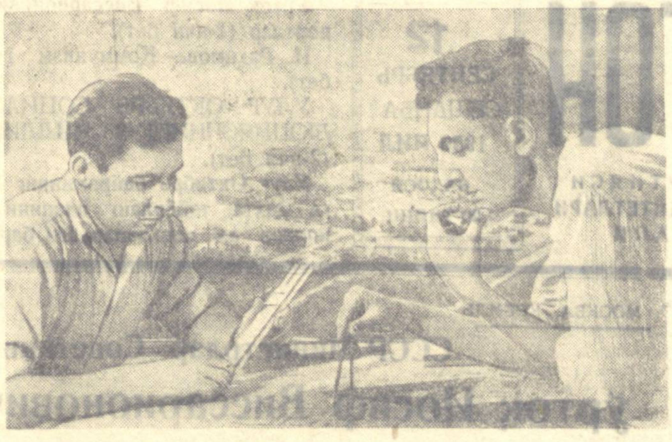

«Узгоспроект» архитекторлар группаси (Тошкент) Ўрта Осиёда энг катта курортлардан бири деб ҳисобланган «Чортоқ» қурилишининг лойиҳасини тузмоқда. **Суратда:** архитекторлардан **Г. А. Жуков** ва **Н. А. Колбин** ўртоқлар «Чортоқ» курорти қурилишининг лойиҳасини тузмоқдалар.

А. Ашкинезер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Фан ва техника янгиликлари

СУН'ИЙ ЁМҒИР МАШИНАЛАРИ

Қувур ёки насослар ёрдами блан далаларга сун'ий усулда ёмғир ёғдириш катта хўжалик аҳамиятига эга. Лекин кейинги вақтгача бу соҳада талабга жавоб берадиган машина йўқ эди.

Совет олимлари сун'ий ёмғир ёғдирадиган бирқанча машина тайёрлаб, уларни синаб кўрдилар. ДМ—20 маркали машина айниқса яхши натижа берди. Бу машина 30 — 40 гектар ерни ёмғир ёғдириш усули блан суғоraолади. Бу машинани сабзавот, дон, техника экинлари ва кўчатзорларни суғориш учун ишлатиш мумкин. Машинани ернинг хусусиятига қараб бир-икки киши бемалол кўчириб юргизаолади.

Катта майдонларни суғориш учун ДМ — 40 ва ДМ — 80 деган ўзиюрар машиналар тайёрланди. Бу машиналар бир жойда туриб 3 минг 200 квадрат метр ерга сув сепаолади.

ҚУЁШ ЎРНИГА ЭЛЕКТР НУРИ

Қуёш нурлари ўсимликлар ҳаётида ғоят катта аҳамиятга эга.

Сўнгги вақтда совет олимлари ўсимликлар учун қуёш ўрнига электр нурлари ишлатиш мумкинлигини исботладилар. Жуда кўп тажрибалар натижасида сун'ий нур остида ўсган ўсимликларнинг одатдаги ўсимликлардан ҳеч фарқ қилмаганлиги аниқланди. Янги хил электр лампалар ҳатто қиш куни ҳам сабзавот ўстириш имкониятини беради.

КЎРЛАР УЧУН ЁЗУВ МАШИНАСИ

Совет инженерларидан Г. Стасенко ва Л. Вельяшев кўрлар учун ёзув машинаси ихтиро' қилдилар. Бу машинанинг фақат 6 клавиши (тугмаси) бор. Машина сўзларни кўрлар учун ишлатиладиган бўртма ҳарфлар блан босади. Машина жуда содда тузилган, 6 та ҳарф воситаси блан ҳархил сўзларни бу машинада бемалол ёзиш мумкин. Тажрибада кўп марта синаб кўрилган машина ҳозир кўплаб ишлаб чиқарилабошлади.

РАДИО - АСТРОНОМИЯ

Қуёш ва юлдузларнинг радио-нурларини ўрганадиган фан радио-астрономия деб аталади. Қуёш қисқа радио тўлқинларини сочишлиги яқинда аниқланди. Қуёшда доғлар пайдо бўлганда, бу тўлқинлар кучаяди. Галактика системасидаги юлдузлар ҳам радио тўлқинлари сочишлиги ма'лум бўлди.

Қуёш ва юлдузларнинг радио тўлқинларини ўрганиш астрономия ва радиотехника учун катта аҳамиятга эгадир.

Қуёшнинг радио тўлқинлари ердаги радио алоқасига халал беради. Шунинг учун уни ўрганиш радиотехника учун катта аҳамиятга эгадир. Юлдузларнинг радио тўлқинларини ўрганиш фазонинг хусусиятларини билиш имкониятини беради.

ЯНГИ «БАЛТИКА» РАДИОПРИЁМНИГИ

«Балтика» деган янги радиоприёмник яқинда сотилабошлади. Совет инженерлари тайёрлаган схема бўйича ишланган бу приёмник 110, 127 ва 220 вольтли ўзгарувчан ток блан ишлаб, ҳамма нуқталарни бемалол ушлайолади. Янги радиоприёмник бир тўлқинга тўғрилаб қўйилса, ўзгармай ишлайберади, уни доим бураб тўғрилаб туришга ҳожат йўқ. Бу эса қисқа тўлқинли станцияларни эшитишда айниқса муҳимдир.

«Балтика» приёмниги учун уй антенаси кифоядир.

ЯЛТИРОҚ КИЙИМ

Ма'лумки, махсус моддалар блан бўялган тўқималар қуёш нури ёки бошқа бирон ёруғни сингдириб олгандан кейин, қоронғуликда ялтираб, рангба-ранг нур сочиб туради.

Бундай ялтироқ тўқималар театр декорациялари ва кийимлари тайёрлашда муҳим аҳамиятга эга.

Анча узоқ вақтдан буён бундай тўқималарни тайёрлаш йўли топилмай келган эди. Яқинда совет олимлари ялтироқ тўқималар тайёрлайдиган усулни топдилар. Бу тўқималарни ювиш мумкин, уларнинг ранги ҳам айнимайди, ялтироғи ҳам кетмайди.

САНОАТ МАРКАЗЛАРИГА 80 ТОННА УЗУМ

Самарқанд областидаги «Булунғур» узумчилик совхозининг ишчи ва хизматчилари коллективи фидокорона меҳнат қилиб, бу йил узумдан мўл ҳосил етиштирди.

Совхоз бу йилги ҳосилдан Урол ва Сибирьнинг саноат шаҳарларига махсус вагонларда 80 тонна яхши нав'ли узум юборди.

Яқин кунларда мамлакатимизнинг бошқа саноат марказларига ҳам яна 125 тонна узум юбориш учун совхоз коллективи зўр тайёргарлик кўрмоқда.

Ҳ. СУЛАЙМОНОВ.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 33 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

Чирчиқ корхоналарининг муваффақияти

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари Октябрьолди мусобақасини кучайтириб, меҳнат соҳасида янгидан-янги ғалабаларга эришмоқдалар. СССР Министрлар Советининг суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш, янги суғориш системасига ўтиш тўғрисидаги қарори «Чирчиқсельмаш» заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимларини янги меҳнат зафарларига илҳомлантирди.

Завод коллективи товар ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан август ойи планини муддатидан 4 кун илгари бажариб, республика пахтакорлари учун пландан ташқари юзларча машина тайёрлаб берди. Ариқ қазийдиган янги машиналар ишлаб чиқариш муваффақиятли ўзлаштирилиб, август ойида бу машиналар топшириқдагидан 4 ҳисса кўп ишлаб чиқарилди. Сельмашчилар йиллик планни ўртоқ Сталин туғилган кун — 21 декабрьгача ҳамда ГЖ, СУЗ, АУК машиналари тайёрлаш йиллик программасини 5 декабрьгача бажариш мажбуриятини олдилар ва «Узбексельмаш» заводи коллективини социалистик мусобақага чақирдилар. Йиғувчи Беляков, коммунист Қурбонов ва Пивень ўртоқларнинг бригадалари янги ўзлаштирилган машиналарни йиғишда нормаларини 450—480 процентдан бажариб, юқори меҳнат унуми бермоқдалар.

Чирчиқ ГЭС тизмаларининг энергетиклари фидокорона меҳнат қилиб, 7 ойлик план ва август ойи планини ошиғи блан адо этдилар. Маҳсулотнинг таннархи 4,3 процент пасайтирилиб, 400 минг сўмдан ошиқ маблағ тежалди. ГЭС тизмаларининг энергетиклари урушдан кейинги бешйиллик планни 14 сентябрьда бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

Шунингдек, шаҳардаги «Электрошчит» заводи, пойафзал ва тикувчилик фабрикаларининг ишчилари ва мутахассислари ҳам Октябрьнинг 33 йиллик байрамини меҳнат ғалабалари блан кутиб олмоқдалар. Тикувчилик фабрикасининг коллективи август ойининг ўзидагина пландан ташқари 315 минг сўмлик кенг исте'мол моллари тайёрлади. «Электрошчит» заводининг ишчилари тежалган материалдан 150 минг сўмлик электр ускуналари ишлаб чиқардилар.

Планини бажаролмай келган электрохимия комбинатининг коллективи ҳам Октябрьолди мусобақасига қўшилиб, илғорлар қаторига ўтди. Комбинат меҳнаткашлари август ойида яхши ишлаб, республикамиз пахта далалари учун пландан ташқари кўплаб ўғит бердилар. Хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаётган Аваев ва Медведев ўртоқлар раҳбарлигидаги цехларнинг смена ва бригадалари айниқса яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Қодиров ва Краплин ўртоқлар бошчилигидаги бўлимлар хўжалик ҳисобига кўчиб ишлаш туфайли кўплаб хомаш'ё тежадилар. Фақат ўтган ойдагина ўртоқ Қодиров бўлимининг аппаратчилари 27.273 сўмлик, ўртоқ Фарбер сменаси 18.803 сўмлик хомаш'ё ва материал тежади. 13—14 аппаратда ишлаётган Қурбонов, старший аппаратчи Бақоев ва Бўғибоев ўртоқлар агрегатларнинг иш унумини оширишда яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Х. АБУТОЛИПОВ.

Хоразмда рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракати

УРГАНЧ. (**«Қизил Ўзбекистон» мухбиридан**). Область саноат корхоналарида Улуғ Октябрь байрамининг 33 йиллиги шарафига меҳнат унумини ошириш юзасидан рационализаторлик ва ихтиро'чилик ҳаракати кучайиб кетди.

Хева шаҳридаги ёғ заводи инженер-техник ходимларининг ташаббуси блан пресс конструкциясини ва формалаш иш режимини ўзгартириш юзасидан муҳим рационализаторлик таклифи амалга оширилди. Ихтиро'чи инженер ўртоқ Хон томонидан киритилган рационализаторлик таклифи амалга оширилиши натижасида пресс конструкцияси ва формалаш иш режими ихчамлаштирилди, прессларнинг иш унуми 30 процент ошди ҳамда ярим миллион сўмга яқин маблағ тежалди.

Фойдали ихтиро'чилик ва рационализаторлик таклифларининг амалга оширилиши орқасида Урганч мотор-ремонт заводи, тикувчилик, пойафзал фабрикаларида ҳам меҳнат унуми анча оширилди, миллион сўмдан кўпроқ фойда қилинди.

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Завод янги пахта ҳосилини ишламоқда

Қўқон шаҳридаги 2-нчи пахта тозалаш заводининг ишчи ва хизматчилари, инженер-техник ходимлари йиллик планни 7 ноябрьгача бажариш учун Октябрьолди социалистик мусобақасини кучайтириб юбордилар.

Завод коллективи янги мавсумга пухта тайёрланди ва 4 сентябрьда янги ҳосил пахтани тозалайбошлади.

Мусобақа яхши натижалар бермоқда. Пахта тозалаш ҳар арра-соатга бир килограммдан ошди. Мастер ўртоқ Яшков бошлиқ смена ишчилари кейинги кунларда ҳарбир арра-соатда нормадан ташқари 1,6 килограмм тоза пахта чиқараётирлар. Жинчилардан Кузнецова ва Алиев ўртоқлар иккиюзпроцентчилар қаторига қўшилиб, кунлик нормани икки баравар ошириб бажармоқдалар.

Яқинда мастерликка кўтарилган темирчи ўртоқ Қўшматов бошлиқ смена ҳам мусобақада олдинда бормоқда. Линтер цехининг ишчиларидан Маматқулова, Аришина ўртоқлар нормаларини ҳамиша 170—180 процентдан бажараётирлар.

В. ВОҲИДОВ.

ЯНГИ ҲОСИЛДАН 50 ТОННА ТОЛА

Фарғона область, Каганович районидаги пахта тозалаш заводи мавсумга пухта тайёргарлик кўриб, янги ҳосилдан тола ишлаб чиқаришга киришди.

Завод 1950 йил ҳосилидан 50 тоннадан ортиқ тола ишлаб чиқарди ва тўқимачилик саноатига юбориш учун тайёрлаб қўйди.

У. ЮСУПОВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

Самарқанд область, Фориш район, Устухон қишлоқ советидаги Калинин номли колхоз раиси Тожибоев ва бригада бошлиғи Хайтановлар хотин устига хотин олиб, хотин-қизларга нисбатан бой-феодалларча муносабатда бўлиб келганликлари ҳақида редакциямизга бир хабар келган эди.

Ўзбекистон К(б)П Фориш район комитети бу хабар юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди.

Хотин-қизлар ҳуқуқини поймол қилиб келган Тожибоев ва Хайтанов ўз вазифаларидан четлаштирилдилар.

Коммунизм гигантлари

Мамлакатимиз социализмдан аста-секин коммунизмга ўтаётир. Коммунизм энг юқори ижтимоий жамиятдир. Экономика жиҳатидан олганда, коммунизм даврида индустрия энг юқори босқичга кўтарилади ва тобора ўсиб боради, барча меҳнат жараёнлари машиналаштирилади, бутун мамлакат электрлашади, қишлоқлар ҳар жиҳатдан шаҳар блан тенглашади, кишиларнинг онги ва маданий савияси камолотга етиб, ақлий меҳнат блан жисмоний меҳнат ўртасидаги қарама-қаршилик йўқолади, қишлоқ хўжалик меҳнати ҳам саноат меҳнатининг бир турига айланади. Коммунизм жамиятида кишилар меҳнатсиз яшайолмайдиган бўлиб қоладилар. Меҳнат кишиларнинг одатига ҳамда соғлиқнинг энг зарур шартига айланади ва энг юқори меҳнат унумига эришилади. Коммунизм даврида ҳамма нарса мўлкўл бўлиб, кишилар қобилиятига яраша ишлаб, эҳтиёжига яраша исте'мол қиладилар.

Ленин — Сталин партиясининг раҳбарлиги остида совет давлати коммунизмнинг иқтисодий-техник базасини тайёрламоқда. Социализмдан аста-секин коммунизмга ўтилаётган совет замонасининг ҳарбир ойи ва куни ана шундай база тайёрлаш бобида оламшумул воқиалар блан тўлгандир. Совет халқи табиатни ўзгартириш учун штурм бошлаб, уни жамиятга яхшироқ хизмат этишга мажбур қилмоқда. Мамлакатда табиатни ўзгартириш сталинча программаси асосида 1948 йилдан буён қурғоқчиликка қарши 1 миллион 300 минг гектар ерга иҳота қилиб дарахт экилди, кўплаб ҳовуз ва сув омборлари қурилди.

СССР Министрлар Советининг шу йил 21 ва 31 августдаги Қарорлари блан Волга дар'ёсида Куйбишев ва Сталинград гидроэлектростанциялари қурилаётир. Волга дар'ёсида Куйбишев шаҳри районида қуриладиган гидроэлектростанция 2 миллион киловатт кучга эга бўлиб, йилига ўрта ҳисобда 10 миллиард киловатт-соатга яқин электр қуввати ишлаб чиқаради. Сталинград гидроэлектростанциясининг кучи 1 миллион 700 минг киловатт бўлиб, йилига ўрта ҳисоб блан 10 миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқаради.

Волга дар'ёсида қуриладиган бу икки гигант — социалистик давлатнинг қудрати борган сайин ортаётганидан, социалистик экономикамизнинг тобора ўсаётганидан далолат беради. Бу улуғ иншоотлар мамлакатимизда коммунизм жамиятининг маданий ва техник базасини яратиш бобида қилинаётган энг муҳим ишлардан биридир.

Куйбишев гидроэлектростанцияси 1950 йилда қурилабошланиб, 1955 йилда ва Сталинград гидроэлектростанцияси 1951 йилда бошланиб, 1956 йилда бутун қуввати блан ишга тушади. Бу станциялар ҳаракатга киргач, СССРнинг Москва шаҳри ҳамда Москва области, Волга соҳили районлари, марказий-қоратупроқ областьлари ва шарқи-жанубий областьлари районларининг саноати электр қуввати блан мўл-кўл та'мин этилади. Бу станцияларнинг қувват бериши натижасида ишни механизациялаш, янги электротехнология усулларидан фойдаланиш, ишлабчиқаришни автоматлаштириш ва телемеханикалаштириш мумкин бўлади. Бу станциялар Москвани реконструкция қилиш, шаҳар ва қишлоқларни электрлаш, совет халқининг турмушини яхшилаш ва умумий маданиятни кўтариш соҳасида ҳам катта аҳамиятга эга.

Мамлакатда электр қувватининг кўпайиши темир йўл транспорти техникасини ўстиради, магистралларни электрлашга ёрдам беради. Натижада, темир йўлларнинг юк ташиш сур'ати тезлашади ва поездларнинг ҳаракат муддати қисқаради. Шу икки станциянинг қурилиши муносабати блан, Волга ва Кама дар'ёсида кемачилик ривож топади. Бу дар'ёларда сув кўпайиб, катта пароходларнинг қатнашига шароит туғилади, нефть, ғалла, ёғоч, балиқ, сабзавот, машина ва бошқа муҳим юкларни сув йўли блан ташиш яхшиланади. Волганинг сув магистрали темир йўл магистралидан 40 баравар ортиқ юк ташиш имкониятига эга бўлади.

Куйбишев ва Сталинград гидроэлектростанцияларининг қурилиши социалистик қишлоқ хўжалигимизни ривожлантиришда ҳам катта аҳамиятга эгадир. Бу гидроэлектростанциялар туфайли Заволжье, Прикаспий районлари, Сарпинск паст текислиги, қоратупроқ ерлари ва Нўғой даштида 14 миллион гектар қурғоқ ерларга сув чиқарилади. Сталинград гидроэлектростанцияси ёнида дун'ёда энг йирик сув омбори қурилади. Ундан олинадиган сув блан Волга ва Ўрол дар'ёси ўрталигидаги ерлар суғорилади. Бунинг учун неча юз километрли канал қурилади. Бу канал ҳам ўзининг серсувлиги блан Ока дар'ёсига тенг бўлади. Бу ерларнинг кўпи ҳосилдорлик жиҳатидан Нил дар'ёси соҳилидаги машҳур ерлардан ҳам юқори туради. Сув бориши блан, бу ерлар дун'ё қишлоқ хўжалиги тарихи кўрмаган юқори ҳосил беради. Волга соҳилида ўсадиган буғдойнинг нони хушбўйлиги, ширинмағизлиги блан бутун оламга машҳур.

Бу гидроэлектростанциялар туфайли қишлоқ хўжалик ишлари ҳам кенг миқ'ёсда электрлаштирилади. Тракторлар, комбайнлар электр блан юради. Натижада, кўп ёқилғи тежалади, колхозчиларнинг меҳнати енгиллашади, қишлоқ хўжалик меҳнатининг унуми ошади, колхозчиларнинг меҳнат шароити ва ҳаёти енгиллашади. Ишлатиладиган ҳарбир киловатт электр кучи қишлоқ хўжалигининг оғир ишидан 7 — 8 кишини озод қилиши мумкин.

Бу қурилишларнинг улуғворлигини қуйидаги мисоллардан кўрса бўлади. Сталинград гидроэлектростанциясининг қурилиш майдони ўн километрларча жойни эгаллайди, 100 миллион кубометр ҳажмда ер ишлари бажарилади, 7 миллион кубометр бетон ётқизилади. Совет оғир саноати бу ишларни машиналаштириш учун мамлакатимизнинг турли шаҳарларида кўп миқдорда кучли ва тез ишловчи машина ҳамда механизмлар тайёрламоқда. Бу қурилишларга бир кўтарганда 14 кубометрдан тупроқ кўтарадиган дегрет экскаваторлар, бир соатда 1.000 кубометрдан кўпроқ тупроқ олучи ер насослари ва шу кунларда ишлаб турган агрегатлардан 10 марта кўп маҳсулот ишлайдиган бетономешалкалар ва бошқа янги хил машиналар юборилмоқда. Қурилишда ишловчи мутахассисларни тайёрлаш ва қисқа муддатли курслар очиш мўлжалланмоқда.

Куйбишев ва Сталинград гидроэлектростанциялари революциядан илгариги Россиянинг барча электр станцияларидан 10 баравар ортиқ қувват ишлаб чиқаради. Янги станцияларнинг қудрати 1921 йили 10 — 15 йилга мўлжаллаб тузилган машҳур ГОЭЛРО планида кўрсатилган электр станцияларнинг қувватидан 2—3 баравар ва Европада энг йирик бўлган ДнепроГЭСдан бирнеча баравар ортиқдир.

Куйбишев ва Сталинград гидроэлектростанциялари дун'ёда энг йирик станциялар бўлади. Улар Америка Қўшма Штатларидаги энг йирик Гренд-Кули ва Баулдэр-Дэм станцияларидан каттароқдир. Нью-Йорк, Теннес, Чикаго, Ниагаро-Гудзон, Тихий-Океан ва Бонневиль деган америка энергосистемаларининг ҳеч қайсиси ҳам Куйбишев ва Сталинград гидростанциялари энергосистемасининг қудрати блан тенглашаолмайди.

Бу икки гигантимиз ишлаб чиқарган бир йиллик электр қуввати Италиянинг бутун электр станциялари ва Швейцария блан Швециянинг бутун электр станциялари ишлаб чиқарадиган қувватдан кўпдир. Волгадаги бу икки станция ишлайдиган қувватни ёқилғи блан ишлайдиган станцияларда барпо қилиш учун 20 минг поезд состави кўмир ташийди. Бу янги станцияларнинг ҳарбир киловатт-соати ёқилғи блан ишлайдиган станцияларникига қараганда икки-уч баравар арзон тушади.

Бундай катта қурилишлар ҳақида ўйлаш ва уни амалга ошириш фақат социализм мамлакатида, халқнинг ма'навий-сиёсий бирлиги, совет ватанпарварлиги ва халқлар дўстлиги жамиятнинг ҳаракатлантирувчи кучига айланган, техника маданияти юксалган ва иқтисодий жиҳатдан ғоят қудратли бўлган мамлакатдагина мумкин.

Капиталистик мамлакатларда табиатни ўзгартирувчи бу хил ишлар қилиниши мутлақо мумкин эмас. Америка Қўшма Штатлари блан Канада «Америка ДнепроГЭСи» деб жар солган святой Лаврентий дар'ёсидаги Бохарнуа гидроэлектростанциясини зўрға 16 йилда қурилди. Теннеси дар'ёсидаги Москл-Шоалс гидроузели 35 йилдан бери қуриб битирилгани йўқ. Нил дар'ёси этагидаги тўғон 68 йилда, Панама канали 35 йилда, Суэцк канали 22 йилда катта инженерлик хатолари блан қурилди. Қўшма Штатларнинг Коларадо дар'ёсидаги Боулдэр-Дэм гидроиншооти қурилиши 40 йилдан бери америка матбуотида реклама қилинади. Лекин бу жойдаги гидроэлектростанция ҳам, суғориш системаси ҳам шу чоққача ишга солинмаган.

Капиталистик мамлакатларда гидростанциялар ҳарбий эҳтиёжлар учунгина қурилади. Қўшма Штатлардаги Теннес, Бонневиль ва бошқа йирик гидроэлектростанциялар фақат атом бомбалари тайёрловчи заводлар учун хизмат қилмоқда. Натижада, тинч хўжалик корхоналари ва аҳолининг электр ишлатиш нормаси анчагина камайтириб қўйилди. Капиталистик мамлакатларда гидроэлектростанциялар қурилиши катта тўсқинликка учрайди. Гидроэлектростанция қурилишига қарши турли электр компаниялари, темир йўл хўжайинлари, нефть ва кўмир корольлари қаттиқ ҳужум бошлайдилар. Чунки гидроэлектростанциянинг арзон қуввати ёқилғи блан ишлайдиган станцияларнинг нарх монополиясига зарба беради, нефть, кўмирга бўлган эҳтиёжларни камайтиради, темир йўл транспортига хавфли рақобатчи пайдо бўлади. Ерга бўлган хусусий мулкчилик эса гидроиншоотлар қурилишига йўл бермайди. Янги гидроқурилиш учун керак бўладиган ерни сотиб олиш жуда катта маблағ талаб қилади. Шунинг учун ҳам капиталистлар бундай қурилишлардан воз кечишга мажбур бўладилар.

Совет гидроиншоотларини бутун совет халқи, халқ манфаатлари учун, тинчлик иши ва коммунизмнинг иқтисодий-техник базасини бойитиш учун қуради. Волгадаги Куйбишев ва Сталинград гидростанциялари ҳам ана шундай мақсадлар блан қурилаётир.

Куйбишев ва Сталинград гидроэлектростанциялари қурилиши тўғрисидаги қарорлар бутун совет халқининг олқишига сазовор бўлди. Мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларидаги меҳнаткашлар большевиклар партияси, совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Сталинга чексиз миннатдорчилик блан қилмоқдалар.

Москва, Ленинград, Харьков, Боку, Урол, Тошкент ва бошқа шаҳар корхоналарининг ишчилари Волгадаги бу улуғ қурилишларнинг буюртмаларини а'ло сифатда бажариш учун социалистик мусобақани кучайтирмоқдалар. Шаҳар ва қишлоқларда меҳнаткашлар Волга гидроэлектростанцияларида ишлаш учун тайёр эканликларини изҳор қилаётирлар. Сталинча бешйилликларнинг гигантларидек мамлакатда коммунизм ғалабасини тезлатадиган бу улуғ иншоотларнинг ҳам муддатидан илгари муваффақият блан бажарилишига ишончимиз комил.

И. РАҲИМОВ.

Улуғ Октябрь байрамининг 33 йиллиги кунига пахта тайёрлаш планини бажариш учун колхоз ва совхозлардаги барча куч ва воситаларни пахта теримига сафарбар қилайлик!

☆

ЎРТОҚ ЧИННИХОН ШАРОПОВА БИР КУНДА 310 КИЛОГРАММ ПАХТА ТЕРДИ

Бухоро районида сўнгги кунларда пахта текис очилди. Шу муносабат блан колхозлардаги теримчилар ўртасида социалистик мусобақа кучайтириб юборилди. Мавсумда 5—7—10 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган стахановчи теримчилар сони тобора кўпаймоқда. Районда ҳозир кунига 150 килограммга етказиб пахта тераётган чеварлар 1.500 дан ортиқ ҳисобланади.

Галаосиё қишлоқ советидаги Ленин номли колхознинг чевар теримчиси Чиннихон Шаропова ўтган йили 10 минг килограмм пахта терган эди. У, бу йил 15 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олди.

Ўртоқ Шаропова пахта териш усулини жуда яхши эгаллаб олган. У эрта азонда далага чиқиб, қош қорайгунча ишлайди, даланинг ўзида овқатланади, икки қўллаб пахта теради. Шаропова теримнинг биринчи куни 250 килограмм пахта терган эди. У бора-бора нормасини анча оширди. Ўртоқ Шаропова 6 сентябрь куни 310 килограмм пахта терди. Шаропова блан мусобақадош Абдуллаева ҳам кунига 250 килограммга етказиб пахта термоқда. 6 сентябрьгача Шаропова 3.200 килограмм, Абдуллаева 2.800 килограмм отбор сорт пахта тердилар.

Колхоз правлениеси стахановчи теримчиларнинг тажрибасини бошқа теримчилар ўртасида кенг ёйиш учун тегишли тадбирларни кўрмоқда. Агитатор Калонова ҳар куни дам олиш вақтида колхозчиларга чевар теримчи Шаропованинг тажрибасини сўзлаб беради. Ўртоқ Шаропова ўзи ишлайдиган бригада а'золарига тажрибасини ўргатмоқда. Шунинг учун Ҳамидов бошлиқ бригададаги 20 теримчидан 14 киши кунлик терим нормасини 200 процентдан бажармоқда. Ўртоқ Шаропова тажрибаси асосида ҳар куни 120 килограммдан ортиқ пахта тераётган колхозчилар колхозда 60 киши ҳисобланади.

Жўра ТУРДИЕВ.

Пахта далаларида

ФАРҒОНА область, Киров район, Кулол қишлоқ советидаги Киров номли колхозда бешмингчилар ҳаракати кундан-кун кучаймоқда. Мавсумда 5—7—10 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олганларнинг ҳаммаси терим нормасини анча ошириб бажараётир. Стахановчи теримчилардан Солиҳахон Эҳсонова, Улфат Жуманова, Робихон Файзуллаева ўртоқлар ҳар куни 150—200 килограммдан пахта тераётирлар.

С. Охунов.

☆

ТОШКЕНТ область, Чиноз район, Ўзбекистон 10 йиллиги қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхоз а'золари районда биринчи бўлиб теримга тушиб, давлатга кўплаб пахта топширмоқдалар. Мавсумда кўп пахта териш мажбуриятини олган теримчилар нормаларини 300—400 процентгача етказиб бажараётирлар. Чевар теримчилардан Марғуба Эргашева, Тўғоной Икромова, Раҳбар Рустамова, Анор Сайдуллаева, Ҳалима Жумановалар ҳар куни 145—170 килограммдан пахта тераётирлар.

Ҳ. Йўлдошев.

☆

САМАРҚАНД область, Пойариқ район, Наримонов қишлоқ советидаги Ленин номли колхозда пахта терими кундан-кун қизимоқда. Стахановчи теримчилардан Шомуротова, Ўтаганова, Йўлдошева ўртоқлар кунига 130—150 килограммдан пахта термоқдалар. Колхоздаги ҳамма теримчи нормасини тўла ва ошириб бажаради. Колхоз 7 сентябрьгача йиллик планини 15 процент, ўртоқ Ҳаққулов бошлиқ бригада 20 процент қилиб бажарди. Колхозчилар сентябрь ойи ичида давлатга 50 процент пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Н. Мардий.

Республикамиз пахтакорлари стахановча тинчлик вахтасида туриб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Суратда: Тошкент область, Ўртачирчиқ районидаги Каганович номли колхознинг кекса звено бошлиғи, кунига 100 килограммга етказиб пахта тераётган Абдуғаниота Машарипов, Оққўрғон районидаги «Сталинобод» колхозининг ҳар куни 130 килограммдан пахта тераётган бригада бошлиғи Бойбўта Атаев, Қорасув районидаги «XVIII Партс'езд» колхозининг бу йилги мавсумда 15 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган ва кунига икки-уч норма бажараётган илғор теримчиси Абдулхат Ҳамдамов ўртоқлар.

Р. Қўчқор, А. Ашкинезер ва В. Лейн фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ленин район пахтакорларининг чақириғи

(«Қизил Ўзбекистон»нинг Андижон область мухбиридан)

Андижон областининг Ленин райони республикамизнинг энг йирик пахтакор районларидан бири ҳисобланади. Район колхозчилари бу йил етиштирилган мўл ҳосилни нобуд қилмай йиғиб-териб давлатга топширишни ўзларининг шарафли бурчлари деб билиб, шу кунларда пахта теримини уюшқоқлик блан ўтказмоқдалар.

Районда пахта теримининг биринчи кунидан бошлаб бешмингчилар, ўнмингчилар ҳаракати кенг ривожланиб кетди. Ҳар куни 100 — 200 килограммдан пахта тераётган стахановчи теримчилар сони кундан-кун кўпаймоқда.

7 сентябрьда район марказидаги ёзлик театр биносида илғор теримчиларнинг район кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда 2 мингга яқин теримчи, колхоз раҳбарлари, қишлоқ хўжалик ходимлари қатнашдилар.

Кенгашда район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Солиев 1950 йилги пахта ҳосилини териш ва давлатга топширишда теримчиларнинг вазифаси ҳақида доклад қилди. Докладчи ўз сўзида ҳамма колхозда ҳам пахта текис очилиб кетганлиги ва ҳосилни тезда йиғиб-териб давлатга топшириш тадбирлари тўғрисида гапирди.

— Районимизда, — деди ўртоқ Солиев, — бешмингчилар, ўнмингчилар ҳаракатининг ташаббусчилари Обидахон Дадажонова, Марҳамат Каримова, Турсунхон Исмоиловаларнинг тажрибасини кенг оммалаштиришимиз керак. Кужган қишлоқ советидаги Молотов номли колхознинг теримчиси ўртоқ Марҳамат Каримова терим бошлангандан бери 4 минг килограммдан ортиқ пахта териб, мавсум топшириғини бажарди ва бу йил 15 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олди.

Ўртоқ Солиев докладидан кейин теримчилар бирин-кетин сўзга чиқдилар.

Стрелков қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг звено бошлиғи Обидахон Дадажонова ўз колхозида бешмингчи, ўнмингчилар мусобақасига қўшилган теримчиларнинг тажрибаси ҳақида гапириб берди.

Кенгаш қатнашчилари Пролетар қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхознинг кекса а'зоси Аҳмаджонота Икромовнинг сўзини диққат блан тингладилар. Аҳмаджонота ўз сўзида шундай деди:

— Мен бир нарса устида жуда ачиниб гапирмоқчиман. Қачон далага чиқманг, теримда хотин-қизлар ишлаётганини кўрасиз. Эркаклар онда-сонда кўринадилар. Улар далага чиқсалар ҳам, ёлчитиб пахта термайдилар. Мана бу кенгашда бўлган гаплардан ҳам, ўз колхозимдаги мўл ҳосилдан ҳам шу кўриниб турибдики, бу йил давлатга жуда кўп пахта беришимиз керак. Шундай бўлгандан кейин, пахта теримини фақат хотин-қизлар устига ағдариб қўйиш инсофдан эмас. Шунинг учун пахта теримига эркакларни кўплаб тортишни таклиф этаман.

— Мен, — деди сўзини давом эттириб Аҳмаджонота, — пахта терими бошлангандан бери ҳар куни далага чиқиб 170 — 180 килограммдан пахта термоқдаман. Йил охиригача 10 минг килограмм пахта теришга сўз берганман. Барча колхозлардаги эркакларни партия ва ҳукуматимиз қарорида белгиланган нормадан ошириб пахта теришга чақираман.

Коллектив қишлоқ советидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Мамадалиев, Стрелков қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг раиси Розиқов, «Сталинчи» колхозининг раиси Ҳолиқов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, ўзлари раҳбарлик қилаётган колхозларда пахта тайёрлаш йиллик планини Октябрь байрамининг 33 йиллиги кунигача тўла бажаришга ва'да қилдилар. Шу блан бирга, улар мўл пахта ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб давлатга топшириш учун барча куч ва имкониятлардан тўла фойдаланиш ва эркакларни теримга қатнаштириб, уларнинг ҳам нормани тўла ва ошириб бажаришларини та'минлаяжакларини айтдилар.

Андижон область партия комитетининг секретари ўртоқ Мирзабеков кенгашда сўзлаб, пахта териш ва давлатга топширишда Ленин район пахтакорлари олдинда бораётганлигини қайд қилиб, область ижроия комитети ва область партия комитетининг қизил байроғини топширди.

Кенгаш қатнашчилари пахта йиғим-терим сур'атини янада кучайтириш ва пахта тайёрлаш планини 7 ноябрьгача тўла бажариш юзасидан янги мажбурият олиб, областьнинг бошқа район колхозчиларига мурожаат қабул қилдилар.

☆

Кенгашдан кейин Ленин районидаги колхозларда Октябрьолди социалистик мусобақаси яна ҳам қизгин тус олди. 10 сентябрь куни райондаги колхозлар тайёрлаш пунктларига йиллик планнинг 2 процента миқдорида пахта топширдилар. Шу куни «Янгиобод» колхози йиллик планининг 3 проценти, Молотов номли колхоз 2,84 проценти, «Сталинчи» колхози 2,75 проценти миқдорида пахта топширдилар.

Стрелков қишлоқ советидаги Сталин номли колхознинг а'золари шу куни йиллик планнинг 2 ярим проценти миқдорида пахта топшириб, 10 сентябрьгача йиллик планни 30 процент бажардилар.

А. ҲАМДАМОВ.

Йириклашган колхозда пахта терими

ТЎРАҚЎРҒОН, (Наманган областч). (ЎзТАГ). «Сталинград» колхози 6 сентябрьда тайёрлаш пунктига янги ҳосилдан пахта ортилган навбатдаги карвонни жўнатди. Аравакашлар тайёрлаш пунктидан қайтиб келгач, колхоз правлениесига колхознинг пахта тайёрлаш планини ҳозироқ 30 процент бажарганлигини кўрсатувчи квитанцияни топширдилар. Ҳозирги вақтда «Сталинград» колхози пахта топшириш сур'ати жиҳатидан Тўрақўрғон районида биринчи ўринда бораётир.

Колхоз йиғим-терим ишларини тўла шай бўлган ҳолда бошлаб юборди. Ҳозирги вақтда ўтган йилнинг кузида бешта колхозни бирга қўшганда, уларнинг даласида ишлаган кишилардан 100 колхозчи ортиқ пахта термоқда. Бунга ма'мурий идора аппаратида ишловчиларнинг қисқартирилиши, транспорт бригадаларида ишловчи колхозчилар сонининг камайтирилиши туфайли эришилди.

Йириклашган колхоз партия ташкилоти йиғим-теримнинг дастлабки кунлариданоқ теримчиларнинг социалистик мусобақасини яхши ташкил этди. пахтакорлар ўз зиммаларига катта мажбуриятлар олиб, уни шараф блан бажармоқдалар. 400 колхозчи кунлик топшириқни икки баравар ошириб адо этмоқда, қолган барча теримчилар эса нормани 120 — 130 процент бажараётир.

Агитаторлар илғорларнинг тажрибасини кенг оммалаштирмоқдалар. Теримчи Раҳимова яхши натижаларга эришиб, мавсум бошидан буён 1.070 килограмм пахта терди. Агитаторлар ҳамма дала шийпонларида Раҳимованинг иш усули ҳақида суҳбатлар ўтказдилар.

«Сталинград» колхози ҳозир кунда 45—47 тоннага етказиб пахта топширмоқда, бу—йиллик планнинг 2 процентини ташкил этади.

Бувайда районида хом пахтанинг терилишига йўл қўйилмоқда

Фарғона областининг Бувайда районидаги қайси колхозга борманг, чамандек очилиб ётган пахталарни кўриб қувонасиз. Колхозчиларнинг йил бўйи қилган фидокорона меҳнатлари натижасида пахта ҳосили кутилгандан ҳам мўл бўлди. Жалойир қишлоқ советидаги Папанин номли колхознинг а'золари Октябрьолди социалистик мусобақасига қўшилиб, йиғим-теримни кундан-кунга кучайтириш блан, давлатга кунига йиллик планнинг 2 проценти миқдорида отбор ва биринчи сорт пахта топширмоқдалар.

Колхоз далаларида етилиб очилган пахталар жуда кўп бўлишига қарамасдан, район ва колхоз раҳбарларининг э'тиборсизликлари орқасида пахта тайёрлаш пунктларига хом пахталар топширилмоқда.

Биз 31 август куни Бачкир қишлоғидаги пахта тайёрлаш пунктида колхозлардан келтирилаётган пахталарни кузатдик. Мана, Каттаҳовуз қишлоқ советидаги Максим Горький номли колхоздан араваларда, автомашиналарда бирин-кетин пахта келтирилмоқда. Аммо пунктга қанча аравада пахта келса шунча аравада қайтарилмоқда. 29—30—31 август кунлари Максим Горький номли колхознинг 3 та автомашинада, 14 аравада келтирган пахтаси хом бўлгани учун, қайтарилди. Бекобод қишлоқ советидаги Калинин номли колхоздан 31 август куни келтирилган 14 аравадаги, 1 автомашинадаги пахта қабул қилинмади.

Максим Горький номли колхоз раиси Алиқулов, Калинин номли колхоз раиси Низомиддинов ўртоқлар теримчилар ўртасида хом пахтани термаслик ва пахтанинг сортини бузмаслик ҳақида тушунтириш ишлари ўтказмаганлар. Улар пахтани пунктга юбораётганда ҳам текшириб кўрмайдилар. Натижада, колхозга ҳартарафлама зиён етмоқда. Отбор сортга ўтадиган пахталар ҳам хом пахта блан аралаштирилиб, сорти бузилиши устига, анча одам, от-арава, машина овора бўлиб бекордан-бекорга колхоз блан пункт ўртасида қатнамоқда. Бу колхозларнинг раислари ана шу воқиадан кейин ҳам теримчиларни учхонали этаклар блан та'мин қилмадилар.

Бундай аҳволни Бувайда районидаги Свердлов номли, «Коммунизм» ва бошқа колхозларда ҳам учратиш мумкин.

Шуниси ачинарлики, ҳали бирорта колхозда хом пахта терган ва пахтанинг сортини бузган кишиларга қишлоқ хўжалик артели Уставига мувофиқ чора кўрилмаган. Район партия ва совет ташкилотлари ҳам хом пахтанинг терилишига йўл қўйган колхоз раҳбарларига нисбатан муросачилик қилиб келмоқдалар.

Т. ФАЙЗУЛЛАЕВ.
А. ЭРГАШЕВ.

Карвонлар келмоқда...

Чексиз водилардан узолмайман кўз,
Нақадар чиройли олтин куз чоғи.
Уфқдан-уфққа чўзилиб, кўркам,
Яшилдир, кумушдир Ватан тупроғи.
Уфқда кўринган оқ булутмикан,—
Нур каби товланур очиқ майдонда?
Юлдузлар тўпидай ғуж-ғуж
чаноқлар —
Ҳосил узатмоқда. Катта хирмонда—
Чўққидай сарбаланд юртим пахтаси,
Ҳаёт қудратининг тантанаси бу.
Ўлкада бу фасл каттадан-кичик
Жанговар солдатдай билмайди уйқу.
Азамат эл фахри, юрт гўзаллиги,
Қизлар чаккасига тақилган гултож—
Олтин пахтамиздир, яланг чўлларга—
Улкан қулоч ёзиб топмоқда ривож.
Мирзачўл ўзи бир тенги йўқ гулшан,
Қаҳрамон Лолахон, ёшлар ўлкаси.
Уларнинг азмига тенглашаолмас
Минглаб афсонавий ўтмиш бекаси.
Юксалиш ҳаётнинг иш сан'атидир,
Гектардан юз центнер ҳосил олмоқ,
соз.
Мўл ҳосил ундирган миллионерлар
Бу юксак рақамни дерлар ҳали оз.
Моторга бўйсунган еру-сув букун,
«Сельмаш» хизматидан деҳқон
миннатдор.
Кечаги батракнинг ялангтўш ўғли—
Мичурин та'лимин ўрганган саркор.
Чоллар пешонасин қатлам ажини —
Ҳосил тажрибасин нишонасидир.
Ма'мурлик манбаи—серҳосил ерлар
Қадоқли қўлларнинг ишхонасидир.
Қўшиқдан-қўшиққа уланар дамлар,
Далалар серқатнов, олтин куз чоғи.
Уфқдан-уфққа чўзилиб, кўркам,
Яшилдир, кумушдир Ватан тупроғи.
Шу азиз тупроқда унган ҳосилни
Жамғариб олмоққа ўлка сафарбар.
Йўлларда тизилиб карвонлар келур,
Бу — тинчлик йўлида янги, зўр
зафар.

Карвон байроғида тинчлик сўзи бор,
Уран оташидан қуввати устун.
Урушни тақиқлаб, тинчлик номи-ла
Мўлу-кўл ҳосилни йиғар эл букун.
Фаровон ҳаётнинг иқболи учун
Карвонлар келмоқда чексиз
майдондан
Ватанга совғадир бахтлилар юрти —
Оқ олтин ўлкаси Ўзбекистондан.

НАЗАРМАТ.

Колхоз йириклашгандан кейин

Партия ва ҳукуматимизнинг доимий раҳбарлиги ва ёрдами орқасида колхозлар ташкилий-хўжалик жиҳатидан тобора мустаҳкамланмоқда. Сўнгги йиллар ичида республикамизда ўнлаб йирик колхозлар вужудга келди.

Тошкент область, Калинин районидаги Сталин номли колхоз шундай йирик колхозлардан бири бўлиб қолди. Янгиобод қишлоғида 1930 йили тузилган «Қизил деҳқон» колхози ўз хўжалиги кичик бўлганлиги сабабли ерни машина-тракторлар блан етарли даражада ишлайолмади, ҳосил ҳам шунга қараб кам бўлди. Ерни юксак техника асосида ишлайолмаган бу колхоз кўп меҳнат қилиб, картошка ва бошқа экинлардан кам ҳосил олар эди. Бу колхозга «Сабзавот» ва Роза Люксембург номли колхозлар қўшилиб, Ватутин номини олди. Колхознинг экин майдони 528 гектарга етди. Колхоз хўжалиги йириклашган сари, унинг экин майдонига кўпроқ машина киритишга имконият туғилди. Бу колхоз а'золари ўтган йили ҳар гектар ердан 19 тонна ўрнига 21 тоннадан картошка, 21 ўрнига 23 тоннадан турли сабзавот ҳосили олишга муваффақ бўлдилар. Колхозчилар бир меҳнат кунига 9 килограммдан картошка, 3 килограммдан сабзавот, 8 сўмдан пул олдилар.

Колхоз а'зоси ўртоқ Иброҳим Қорахўжаев ўз оила а'золари блан бирга, бултур колхоздан 9 тоннадан ортиқ картошка, 2 тонна сабзавот, 8 минг сўм пул олди. Колхозчи Толип Орифжоновнинг оиласи ҳам қилган меҳнатига яраша колхоздан катта даромад олишга эришди. Колхоз а'золаридан Йўлдош Пўлатов, Адҳам Усмонов, Меҳри Нуримова ўртоқлар 450—470 дан меҳнат куни ишлаб, кўп сабзавот ва пул олдилар.

Бу йил колхознинг 110 гектар ерига картошка, 194 гектар ерига сабзавот экилган. 52 гектар ерни эса токзорлар ташкил этади. Колхоз а'золари пландаги 18,5 тонна ўрнига ҳар гектар ердан 22 тоннадан картошка, 23 тонна ўрнига 25 тоннадан сабзавот ва 7 тонна ўрнига 8 тоннадан узум етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу йил турли экинлардан 6 минг тонна ўрнига 8 минг тонна ҳосил топширилади.

Колхоз а'золари шу кунларда тинчлик вахтасида туриб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. 3-нчи бригада кетманчиси Ғулом Қаҳҳоров кунлик нормани икки ҳисса қилиб бажармоқда. У 6 ой мобайнида 310 меҳнат куни ишлади. Шу бригададаги кетманчилардан Турсун Толипов, 6-нчи бригаданинг кетманчиси Ғулом Асилов ўртоқлар ҳар куни 2 нормадан меҳнат қилиб, 6 ойда 201—238 тадан меҳнат куни ишлашга эришдилар. Колхозда бундай илғор кишилар жуда кўп.

Чўпонлардан Турди Қўшанов, Пўлат Турдиев ўртоқлар чорва молларини яхши парвариш қилиб, 6 ой мобайнида 307—326 тадан меҳнат куни ишладилар. Ўртоқ Ҳанифа Зиётова 3 қути қурт боқиб, 206 меҳнат куни ишлади. Ўртоқ Мавжуда Хатиева звеноси 3 қути қурт боқиб, ҳар қутидан 65 килограмм ўрнига 105 килограммдан ҳосил топширди.

Колхоз йириклашгандан кейин, унинг хўжалиги ҳартарафлама ривожлана бошлади. Сўнгги йиллар ичида колхозда катта-катта қурилишлар барпо қилинди. Колхозда водопровод қурилиб, мол фермаси, омбор ва бошқа жойлар сув блан та'минланди. Колхоз омборига 10 тонналик автоматик тарози қурилди. Колхоз бутунлай электрлаштирилди. Ҳамма бино, кўчалар Ильич чироқлари блан ёритилди. Фермадаги сигирлар ҳам электр асбоб блан соғиладиган бўлди. Машина ёрдами блан ўғит ва кунжара майдаланмоқда, пичан ва беда қирқилмоқда, тахта тилинмоқда, буғдой янчилиб тозаланмоқда. Хуллас, бу ерда меҳнат мислсиз даражада енгиллаштирилган. Бу муваффақиятларнинг ҳаммаси колхоз йириклашгандан кейингина қўлга киритилди.

Колхозда радиоузел бор. У колхозчиларни кундалик янгиликлардан хабардор қилиб туради. Ҳозир колхозда 197 радио точкаси ишламоқда. Колхоздаги бригадалар ўртасида телефон алоқаси ўрнатилган.

Колхозда картошка кавлаш, уруғ тозалаш машиналари, 3 та трактор, 6 та автомашина мунтазам ишлаб туради. Колхоз правлениесининг қарори блан кейинги йилларда 3 километрли катта йўлга тош терилди. Колхознинг ҳар йили миллион-миллион сўмлаб олаётган даромади маданий ва жамоат бинолари қуришга имкон бермоқда. Қисқа вақт ичида агитпункт, ҳаммом, сартарошхона, чойхона, 13 жойда маданий шийпон, томат пишириш, сабзавот тузлаш корхоналари, темирчилик, дурадгорлик ишхоналари, қуруқ мева ва дон сақланадиган омборлар, автомашина, трактор гаражи ва колхоз а'золари учун янги типда 20 дан ортиқ уй жойлар қурилди. Мол фермалари кенгайтирилди. Янгидан қўйхона, ёзлик отхона, молхона, ем-хашак сақлайдиган бино қурилди. Булардан ташқари, вино заводи, ясли ва мактаб биноси кенгайтирилди.

Колхоз ўзининг малакали кадрларига, илмий-маданий ходимларига эга. Бу колхоздан Т. Толипов, С. Собитов сингари ўнлаб тракторчи, Т. Мансуров, Қ. Мўминов, Х. Маҳкамов каби бирқанча шофер, Х. Эргашева, Т. Зокиров каби олий ма'лумотли ўқитувчилар етишиб чиқди. Шу колхозда ўсган ёшлардан 32 киши олий ўқув юртларида, 78 киши техникумларда ўқимоқда. Қишлоқ хўжалик институтида ўқиётган 8 студентдан 4 киши яқинда институтни тамомлаб келди. Агроном З. Мирзааҳмедов, мол доктори В. Ҳамидов ва медфельдшер Р. Убайдуллаев ўртоқлар колхоздан етишиб чиққан кадрлардир.

Бу илғор колхозга яқинда Ленин номли ва Сталин номли колхозлар ҳам қўшилди. Бу йирик колхозга Сталин номи берилди. Колхоз раислигига ўртоқ Турғун Мирзаев сайланди. Энди колхознинг экин майдони 1.500 гектарга етди. Ҳозир колхозда 235 гектар картошка, 302 гектар сабзавот, 138 гектар узумзор ва бирнеча ўн гектар олмазор бор.

Сталин номли колхоз хўжалик ва маданий жиҳатдан тез юксалмоқда.

М. МАҲКАМОВ.

КИНО

„Икки ўт“

Республикамиз тамошабинлари кино экранларда чехословак ёзувчиси К. Седлачек ҳикояси асосида ишланган «Икки ўт» номли бадиий фильмни кўрмоқдалар. Бу фильмда Чехославакия революцион ишчилар синфининг мамлакатда халқ-демократик тузумни мустаҳкамлаш йўлида, қора реакция кучларига қарши олиб борган курашлари ва бу йўлда қўлга киритилган ғалабалари ҳикоя қилинади.

Инглиз-америка империалистлари ва ички ҳукмрон доираларнинг сотқинлик сиёсати орқасида, Мюнхен битимидан сўнг немис фашизмининг асоратига тушиб қолган чехословак халқи, совет халқи ва унинг шонли Қизил Армиясининг Гитлер Германияси устидан қозонган оламшумул ғалабаси туфайли озодликка чиқди, мустақилликка эришди. Совет армияси чехословак халқининг асрлар давомида яратган маданияти, сан'атини ҳалокатдан сақлаб қолди ва уни ўз эгасига қайтариб берди; чехословак халқининг ифтихори бўлган қадимги тарихий пойтахт Прага шаҳрини Гитлер каллакесарларининг вайрон қилиб юборишидан сақлаб қолди.

Чехословак халқининг иродаси блан ғалабанинг биринчи кунлариданоқ мамлакатда халқ демократияси тузуми ўрнатилган бўлса ҳам, давлат аппаратларида, халқ хўжалигининг турли соҳаларида реакциянинг ба'зи кучлари ҳамон ўз мавқиини сақлаб қолган эди. Улар ўзларининг орқасида инглиз-америка империализми таянч бўлиб турганлигини билар эдилар. Ўшалардан бири — капиталист Детринг Чехословакиядаги ғишт заводларидан бирида хўжайинлик қилади. У бойлик орттириш ниятида, заводда ишлаб чиқарилган маҳсулотни яширинча сотади; ёш халқ демократик республиканинг планли хўжалигига турли йўллар блан зарба беришга тиришиб, давлат буюртмасини бажармайди.

Капиталист Детринг завод коллективи ўртасида кундан-кунга тушиб бораётган хўжайинлик мавқиини мустаҳкамлаш, бу блан ишчиларни асоратда сақлаш каби чиркин мақсадни амалга оширишга тиришади. Детринг завод комитети ва ишчиларнинг заводни идора қилишга интилишидан қаттиқ ғазабланиб, «уларни жиловлаш керак'» деб бақиради. Бунинг учун у завод коллективи ўртасида иғво тарқатиш, алдамчилик қилиш ва ишлабчиқариш воситаларини ишдан чиқариш каби усуллардан фойдаланади.

Капиталист Детринг ба'зи бир қолоқ ишчиларни (Гонза Крамер ва Мария) қўлга олиб, уларни ишчилар ўртасида катта обрўга эга бўлган завод комитети а'золарига қарши қўймоқчи ва бу блан, ишчилар коллективининг мустаҳкам бирлигига зарба бермоқчи бўлади.

Республиканинг ашаддий душманлари блан социалистик жамият қуриш учун жонбозлик қилаётган ишчилар синфи ва унинг оғишмас йўлбошчилари — коммунистлар ўртасидаги кураш фильмнинг асосий ғоявий ташкил этади.

Фильмда халқнинг содиқ ўғил-қизлари раҳбарлигидаги завод комитети, корхонадаги халқ ҳокимият органи сифатида бўртдириб берилган. Комитетнинг раиси, революциянинг чиниққан солдати коммунист Вашек Ногач ва ишчилар ҳаракатининг оловида тобланган, иродали ишчи хотин Анежка, Детринг ва унинг малайларининг коллектив манфаатига қарши қаратилган разил мақсадларини фош қилиб ташлайдилар; Детринг конторасида устидан қаттиқ контрольлик ўрнатилади; ишчилар бирлигига қитдай бўлса ҳам зарба бераоладиган ҳарқандай ёт ҳаракат қаттиқ қораланади. Важек ва Анежка ишчиларга мамлакатда юз берган иқтисодий қийинчилик вақтли эканлиги ва бу қийинчилик ички, ташқи реакция кучлари хуружининг натижаси эканлигини тушунтириб берадилар.

Детринглар мамлакатда яна капиталистик тузумни тиклашга, демократик халқ ҳокимиятининг узоқ яшайолмаслигига умид боғлайдилар. Улар ўз манфаатларини қўлловчи социал-сотқинларга, хоин министрларга ишонадилар, инглиз-америка ҳукмдорларининг мададига кўз тикадилар. Аммо уларнинг чиркин ниятлари юзага чиқмайди. Меҳнаткашлар коммунистлар партиясининг атрофида яна қаттиқроқ жипслашадилар. Натижада, душман кучларининг хуружи ва разил планлари барбод бўлади. Клемент Готвальд раҳбарлигидаги ҳукуматнинг ташкил топиши — умумхалқ байрамига айланиб кетади. Мамлакат меҳнаткашлари ўзларининг ҳаққоний раҳбарлари бўлган коммунистлар партиясига, халқ ҳукуматига содиқ эканликларини ғоят баланд руҳ блан намойиш қиладилар.

Клемент Готвальднинг радио карнайларидан эшитилган нутқи Чехословакиянинг келажак тараққиётини, халқ фаровонлиги йўлларини белгилаб беради. Умумхалқ томонидан ла'натланган Детринг ва унинг малайлари заводдан абадий ҳайдаладилар.

— Эндиликда завод бизники, қуёш ҳам бизники, бутун бойликлар ҳам бизники. Энди халқ учун, ўзимиз учун ишлаймиз,—дейди ишчи Вашек Ногач.

Тамошабин, Вашекнинг бу сўзлари орқали мамлакат ва унинг бутун бойлигининг ҳақиқий хўжайинлари бўлган меҳнаткашларнинг ҳақли, мағрур овозини эшитгандай бўлади.

Фильм қаҳрамонларидан бири—Мария образи характерлидир. Мария ишчи бўлса ҳам, Детрингнинг найрангига учади. Капиталистлар ундан ишчиларга қарши курашда қурол сифатида фойдаланадилар. Детрингнинг усталик блан қурган тузоғига илиниб қолган, аммо ўз синфидан ажралмаган ишчи Гонза Крамер, Мариядан бутунлай фарқлидир. Шунинг учун ҳам тамошабин унинг тақдири блан қизиқиб, фильм кадрларини ҳаяжон блан кузатиб боради. Гонзанинг хатосини завод коллективи очиб беради. Ҳатто унга энг яқин бўлган кишилар: кекса отаси ва онаси, хотини Анежка ҳам унинг ишчилар синфининг манфаатларига ёт бўлган хатти-ҳаракатларини қаттиқ қоралайдилар. Гонзанинг эксплоатацияга асосланган капиталистик тузумнинг бутун машаққатларини ўз бошидан кечирган бир киши эканлигини яхши билган коллектив уни яна ўз сафига қайтаришга ҳаракат қилади. Адашган Гонзанинг меҳнат фидокорлиги — унинг яна меҳрибон коллективга қайтишига, эски қадрдонларининг ҳурматини қозонишига имконият туғдиради.

Фильмда қаҳрамонона меҳнат — инсон қадрининг ўлчови, янги жамият кишисининг олижаноб фазилати сифатида талқин қилинган.

«Икки ўт» бадиий фильмида халқнинг ҳақиқий вакиллари, курашларда синалган коммунистларининг ҳокимият тепасига келиши ва саноатнинг халқ-давлат ихтиёрига ўтиши натижасида мамлакатда бошланган умуммеҳнат кўтаринкилиги маҳорат блан кўрсатилган. Ишчилар янги демократик тузумда меҳнат—шон ва шараф ишига айланганлигини ўз турмуш тажрибаларида кўрадилар.

Штепанек сценарийси асосида режиссёр Вацлав Кубасек, оператор Йосеф Стржеха, композитор Иржа Срнкалар томонидан яратилган «Икки ўт» бадиий фильми чехословак кино сан'атининг янги муваффақиятидир.

«Икки ўт» фильми социализм йўлидан комил ишонч блан бораётган Чехословакия халқ демократик республикасининг курашчи, ижодчи кишилари ҳақидаги ажойиб сан'ат асаридир.

С. АНОРБОЕВ.

Буюк Британия Ташқи Ишлар Министрлиги Матбуот бўлимининг „Британский Союзник“ тўғрисидаги ахборотининг рад этилиши

Буюк Британия Ташқи Ишлар Министрлиги Матбуот Бўлимининг хабарига кўра, Англия ҳукумати, Британия элчихонаси томонидан Москвада рус тилида хафтада бир марта чиқарилиб келаётган «Британский Союзник» газетасини шу йил 3 сентябрьдан бошлаб ёпишга қарор берган. Хабарда совет ма'мурлари «Британский Союзник»нинг тарқатилишини гўё чеклаб қўйганлиги сабабли Британия ҳукумати бу газетани ёпишга мажбур бўлди дейилади.

СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг Матбуот Бўлими бу хабар фактларни бузиб кўрсатишга асосланганлигини айтиб ўтиш зарур деб ҳисоблайди. Ҳақиқатда эса аҳвол қуйидагича:

СССРда «Британский Союзник» газетаси «Союзпечать» агентлиги томонидан тарқатилди. Бу агентлик Совет Иттифоқида нашр этиладиган бутун вақтли матбуотни тарқатади. «Союзпечать» бошқа ҳамма газета ва журналлар каби «Британский Союзник»ни ҳам якка-якка эркин обуна қабул қилиш ва СССРнинг кўпгина шаҳарларидаги ўз киоскаларида очиқ сотиш йўли блан тарқатиб келди.

Кейинги вақтларда Британия элчихонаси газетада Совет Иттифоқи ша'нига туҳмат ва душманликдан иборат мақола ва хабарларни кўпроқ босиб чиқара бошлади, шунингдек инглиз матбуотидан янги урушни пропаганда қилишга қаратилган мақолаларни кўчириб бостираберди. Бу ҳол совет газетхонларининг мазкур газетага бўлган талабини кескин суратда камайтирди. Совет газетхонлари бу газетани ўқимай қўйдилар. Шунга биноан Англия ҳукумати газетани ёпиш тўғрисида қарор чиқарган бўлса керак.

Британия Ташқи Ишлар Министрлигининг гўё совет ма'мурлари «Британский Союзник» газетасининг тарқатилишини чеклаш чораларини кўрди деб келтирган далиллари бошдан-оёқ уйдирмадир ва жамоатчиликни чалғитишга ва бинобарин, СССРда «Британский Союзник» томонидан Совет Иттифоқига қарши олиб борилган душманчилик пропагандасининг барбод бўлганлигини афкор оммадан яширишга уринишдан бошқа бир нарса эмас.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ МАТБУОТ БЎЛИМИ.

Софияда парад ва намойишлар

СОФИЯ, 9 сентябрь. (ТАСС). Бугун Софияда умумхалқ байрами — Озодлик кунининг олти йиллигини нишонлаш юзасидан ҳарбий парад ва меҳнаткашлар намойиши ўтказилди.

Георгий Димитров мақбарасидаги минбарда Министрлар Советининг раиси ва Булғория коммунистлар партияси Марказий Комитетининг секретари Вилко Червенков, Булғория коммунистлар партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг а'золари, Совет Иттифоқи маршали С. М. Будённий бошчилигидаги совет ҳукумат делегацияси, Хитой халқ республикаси, Курия халқ-демократик республикаси ва бошқа халқ демократияси мамлакатларининг делегациялари ҳамда дипломатия корпусининг а'золари бор эди.

Халқ мудофаа министри генерал-лейтенант Панчевский ўз нутқида жангчи ва командирларни миллий байрам блан табриклади. Шундан кейин ҳарбий парад бошланди.

Булғория Халқ республикаси пойтахти меҳнаткашларининг намойиши кучли ва улуғвор намойиш бўлди.

Мамлакатнинг энг яхши кишилари — Димитров мукофотларининг лауреатлари, саноат корхоналарининг илғорлари намойишчилар колонналарининг олдинги сафларида бордилар.

Намойишчилар И. В. Сталин, Г. Димитров, В. Коларов, В. Червенков, ВКП(б) Марказий Комитети Сиёсий Бюроси ва Булғория коммунистлар партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюроси а'золарининг портретларини, қардош мамлакатлар ҳукуматлари бошлиқларининг ва коммунистик партиялар ҳамда ишчи партиялар раҳбарларининг портретларини кўтариб ўтдилар. Плакат ва шиорлар улуғ Совет Иттифоқи бошчилигидаги тинчлик ва демократия лагерини мустаҳкамлашга, инглиз-америка империализмининг агенти бўлган Тито фашистлар тўдасини фош қилишга чақирар эди.

Намойишда София аҳолисидан 300 мингга яқин киши қатнашди. Бу намойиш булғор халқининг юксак ма'навий-сиёсий бирлигини, унинг ўз раҳбари Булғория коммунистлар партияси теварагига маҳкам жипслашганлигини яққол кўрсатди. Булғор халқи Совет Иттифоқидан ва улуғ йўлбошчи ҳамда устоз И. В. Сталиндан чексиз миннатдор эканлигини яна бир марта намойиш қилди.

Совет ҳукумат делегацияси Георгий Димитров мақбарасига гулдасталар қўйди

СОФИЯ, 9 сентябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи маршали С. М. Будённий бошчилигидаги совет ҳукумат делегацияси Булғориядаги совет элчихонаси ходимлари блан биргаликда Георгий Димитров мақбарасига бориб, гулдасталар қўйди. Василий Коларовнинг қабри устига ҳам гулдаста қўйилди. (ТАСС).

РУМИНИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ КОНГРЕССИ ОЧИЛДИ

БУХАРЕСТ, 9 сентябрь. (ТАСС). Бугун Бухарестда Руминия Халқ республикаси тинчлик тарафдорларининг конгресси тантанали вазиятда очилди.

Конгрессда Руминия Халқ республикасида тинчлик учун курашаётган миллионларча кишилар номидан 2.500 вакил қатнашмоқда. Конгрессга ишлабчиқариш илғорлари, давлат қишлоқ хўжаликлари ва МТСларнинг ишчилари, деҳқонлар, коллектив деҳқончилик хўжаликларининг а'золари, олимлар ва маданият арбоблари келдилар.

Фойеда Стокгольм мурожаатига қўл қўйилган варақлар столлар устига қўйилган. 10 миллиондан ортиқ румин граждани — тинчлик курашчилари атом қуролининг тақиқланишини талаб этмоқдалар.

Зал Руминия Халқ республикаси ва Совет Иттифоқининг байроқлари блан худди байрамдагидек безатилган. Зал деворига Иосиф Виссарионович Сталиннинг катта портрети, шунингдек Руминия Халқ республикаси раҳбарларининг портретлари қўйилган. Ўртоқ Сталиннинг: «Биз тинчлик тарафдоримиз ва тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қиламиз» деган сўзлари ёзилган плакат деворга илиб қўйилган.

К. Пархон, доктор Петру Гроза, Георгиу-Деж, Теохари Жоржеску, Иосиф Кишиневский, Л. Радачану, Руминия ишчилар партияси Марказий комитети ва Руминия ҳукуматининг а'золари, СССРнинг Руминия Халқ республикасидаги элчиси С. И. Кавтарадзе, Халқ демократияси мамлакатларининг дипломатия вакиллари залга кириб келадилар.

Руминия Халқ республикаси ва СССР гимнлари ижро этилади.

Конгрессни Руминиянинг кекса ёзувчиси, тинчликни ҳимоя қилиш доимий комитетининг раиси Михаил Садовяну очди. У, конгресс вакилларини ва меҳмонларни табриклади. Михаил Садовяну партия ва Руминия Халқ республикасининг ҳукумати тинчлик иши учун курашувчиларга катта ёрдам бермоқдалар, деди. Садовяну Руминия Халқ республикасининг экономика ва маданият соҳасида эришган муваффақиятлари ҳақида гапириб, бутун румин халқи Стокгольм Мурожаатига якдиллик блан қўл қўйиб, тинчлик ишини қат'ий ҳимоя қилишга қарор берганлигини изҳор этди, деб та'кидлади.

Залдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида ўртоқ Сталин конгресснинг фахрий президиумига сайланди. Ҳамма ўрнидан туради. «Сталин, Сталин» деган табрик хитоблари узоқ вақт янграйди. Фахрий Президиумга Жюлио Кюри, Ким Ир Сен, Я. Малик, академик Пархон, Поль Робсон, Го Мо Жо, Пабло Неруда, Говард Фаст, Эжени Коттон, Николай Тихонов, Нозим Ҳикмат, Альфредо Варела, ди Витторио, Мартин Андерсен Нексе, Хьюлетт Жонсон ва француз ватанпарвар аёлларидан Раймонд Дьенлар ҳам сайланади.

Михаил Садовяну, Траян Савулеску, патриарх Юстиниан, академик Константинеску-Яш, шоир Александр Тома ва бошқалар президиумга сайланди.

Раислик қилучи Михаил Садовяну СССР, Чехословакия, Польша, Венгрия, Булғория, Германия демократик республикаси, Франция, Италия, Бельгия, демократик Греция, Вьетнам, Финляндия, Австрия тинчликни ҳимоя қилиш комитетларининг конгрессга келган делегацияларини, шунингдек Югославия халқи озодлик курашининг қаҳрамони генерал Поливодни табриклади.

Конгресс қатнашчилари совет вакилларини — академик А. И. Опарин, ёзувчи Борис Полевой ва Мария Горелоьскаяни самимий кутиб олдилар.

Конгрессда Руминия ишчилар партияси Марказий комитетининг табриги ўқиб эшитдирилди. Бу табрикни ҳамма давомли қарсаклар блан кутиб олди.

Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгреси Доимий Комитети бюроси раисининг ўринбосари Габриэль д' Арбусье қизғин нутқ сўзлади. Унинг нутқи кўп марта қарсаклар блан бўлиниб турди. Д' Арбусье тинчлик учун курашни ҳартарафлама кучайтириш ва бу курашнинг янги формаларини топишга чақирди.

Сизнинг конгрессингиз, — деди д' Арбусье, — бутун дун'ёда тинчлик учун курашдан иборат олижаноб ишга катта ҳисса бўлиб қўшилади.

Совет делегациясининг раҳбари академик Опарин тинчликни ҳимоя қилучи Совет комитети ва кўп миллионли бутун совет халқи номидан конгресс вакилларини қизғин табриклади.

Опарин совет халқи тинч қурилиш ишлари блан шуғулланаётганлигини айтди ва сўнгра Америка Қўшма Штатлари ҳамда Финляндияга қилган сафаридан олган таассуротларини сўзлаб берди. Мен бу мамлакатларда оддий кишиларнинг урушга қарши эканликларини ва тинчликни ҳимоя қилишга тайёр эканликларини ўз кўзим блан кўрдим, деди.

Опарин тинчлик тарафдорларининг Лондонда бўладиган иккинчи жаҳон конгрессининг катта аҳамиятга эга эканлигини та'кидлади.

Академик Опарин бутун залнинг гулдурос қарсаклари остида тинчликнинг улуғ байроқдори ўртоқ Сталин шарафига табрик сўзлари айтиб нутқини тамомлади.

Шу блан конгресснинг эрталабки мажлиси ёпилди.

Голландияда 340 мингдан ортиқ киши Стокгольм Мурожаатига қўл қўйди

ГААГА, 9 сентябрь. (ТАСС). Тескаричиларнинг тинчлик тарафдорларига қарши қаттиқ кампания очганларига қарамай, Голландияда Стокгольм Мурожаатига қўл қўючилар кўпаймоқда. Кечаги кунгача мамлакатда 340 минг 424 имзо тўпланди. Кейинги кунларда атом бомбасининг тақиқланишини ва Американинг Куриядаги интервенциясининг тўхтатилишини талаб этаётган талайгина голландия солдатлари ҳам Стокгольм Мурожаатига қўл қўйдилар.

УЧ ҒАРБ ДАВЛАТИ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИНИНГ КЕНГАШИГА ДОИР

ЛОНДОН, 10 сентябрь. (ТАСС). «Дейли уоркер» газетасининг дипломатик обзорчиси Рассел ёзади: Америка Қўшма Штатлари, Англия ва Франция ташқи ишлар министрларининг кенгашида қатнашиш учун шу ҳафтада Вашингтонга жўнаб кетган Бевин Бирлашган Миллатлар Ташкилотини сраменсимаслик ва Англиянинг мустақиллигини йўқотиш планлари блан боради.

Обзорчининг ёзишича, ташқи ишлар министрлари қуйидаги масалаларни муҳокама қиладилар:

«Биринчидан, Америка Қўшма Штатларининг ҳарбий планларини амалга ошириш учун Европа мамлакатларида жуда кўп кишини сафарбар этиш масаласи муҳокама қилинади. Эндиликда икки йиллик ҳарбий хизматни ўтайдиган инглизлар сафарбар қилинганларнинг биринчи сафларида бўладилар. Американлилар Макартурнинг кўп миқдорда инглиз солдатларини дарҳол Курияга жўнатиш ҳақидаги талабини қувватлайдилар.

Иккинчидан, Ғарбий Германияни қуроллантириш ва «полиция» ниқоби остида немис армиясини тузиш плани кўрилади. Бу армияга эски нацист генераллар қўмондонлик қиладилар.

Учинчидан, Англиянинг ўз ҳаёти учун жуда зарур бўлган инглиз-совет савдосидан ва умуман Шарқий Европа блан бўладиган савдо-сотиқдан воз кечиш мумкинлиги масаласи муҳокама қилинади».

Ғарбий Европада америка қўшинлари сонини ошириш тўғрисида Трумэн баёноти

ВАШИНГТОН, 9 сентябрь. (ТАСС). Трумэн расмий баёнот чиқариб, 9 сентябрьда Ғарбий Европадаги америка қуролли кучларининг «анча кўпайтирилишини» ма'қуллаганлигини билдирди. Бу қарор, — дейди Трумэн, — Америка Қўшма Штатлари штаблари бошлиқлари бирлашган группасининг тавсиясига мувофиқ ва давлат секретари Ачесоннинг ҳамда мудофаа министри Жонсоннинг розилиги блан қабул қилинди.

Голландиядаги ҳукмрон доираларнинг Куриядаги америка агрессиясига мадад бериш йўлидаги уринишлари барбод бўлди

ГААГА, 10 сентябрь. (ТАСС). «Де Ваархейд» газетаси америка интервентларига ёрдам бериш учун Курияга Голландия пиёда аскарларини юбориш тўғрисида тузилган ва мақтанилган план барбод бўлганлигини билдиради.

Ҳали яқиндагина ўнгларнинг бутун матбуоти 2 мингдан ортиқ голландияли «кўнгилли» бўлиб ёзилди деб на'ра тортган эди. Кеча ана шу 2.000 кишидан атиги 80 киши казармаларга келди.

«Ниве курант», «Хет пароль» газеталари ва бошқа газеталарнинг билдиришига қараганда, Голландия ҳукумати эндиликда Курияга фақат икки рота пиёда аскар юбориш ниятидадир. Голландия ҳукумати Курияга денгиз пиёда аскарлари юбориш ҳақидаги қароридан воз кечган.

АНГЛИЯДАГИ ЛЕЙБОРИСТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ОДДИЙ А'ЗОЛАРИ АМЕРИКАНИНГ КУРИЯДАГИ ВАХШИЙЛИКЛАРИНИ ТЎХТАТИШНИ ТАЛАБ ЭТМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 9 сентябрь. (ТАСС). «Дейли уоркер» газетаси билдиради: лейбористлар партияси Шарқи-Жанубий Бристоль маҳаллий бўлимининг а'золари Сент-Жорж Истда ўтказилган мажлисларида якдиллик блан қарор қабул қилдилар. Улар бу қарорда Англия ҳукумати Америка ҳукуматига мурожаат қилиб, ҳимоясиз Курия аҳолисининг ваҳшиёна бомбардимон қилинишини тезликда тўхтатишга чақирсин, деб талаб этадилар.

СУРИЯДА ЯНГИ ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ

ЛОНДОН, 9 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Дамашқдан билдиради: Сурия бош министри Нозим Кудсий янги ҳукумат тузди. Бу ҳукумат асосан парламентда кўпчиликни ташкил этган Сурия «Халқ партияси»нинг а'золаридан иборат.

Янги ҳукумат қуйидаги составда тузилди:

Нозим Кудсий — бош министр ва ташқи ишлар министри; Рашид Бармада — ички ишлар министри; Али Бузо — қишлоқ хўжалик министри; Аҳмад Қамбар — хўжалик ишлари министри; Жорж Шалхуб — соғлиқни сақлаш министри; Ғани эс-Сабоий — миллий экономика министри; Шакер эл-Асс — молия министри; Фархан Жандалий — маориф министри; Февзий Село — миллий мудофаа министри; Закий эл-Хатиб — адлия министри.

Полиция Бомбайдаги митинг қатнашчиларини ўққа тутди

ДЕҲЛИ, 9 сентябрь. (ТАСС). Бомбайда тўқимачиларнинг иш ташлаши давом этмоқда.

8 сентябрь кечқурун Камгар Майдон майдонида ўтказилган митинг қатнашчиларига полиция ҳужум қилди. Полициячилар митинг қатнашчиларини калтакладилар, уларга кўзни ёшлатадиган газ солинган гранаталарни ташладилар, шундан кейин ўт очдилар. Уч киши ярадор қилинди ва 12 киши қамоққа олинди.

ЛОНДОН СУДИ СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИГА ҲУЖУМ ҚИЛГАН БЕЗОРИЛАРНИ ОҚЛАДИ

ЛОНДОН, 10 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлиги билдиради: Лондон суди 29 июльда совет элчихонасининг деразаларига ғишт отганликлари ва фашист варақаларини тарқатганликлари учун қамоққа олинган беш кишини оқлаб юборди.

Судья фашист безориларни улар хусусий кишининг ҳовлисида бўлганлар элчихонанинг деразаси хусусий кишининг мулки бўлган йўл томонга қараган деган «асос» блан оқлаб юборди.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 9 сентябрь. (ТАСС). Курия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг бош қўмондонлиги 9 сентябрь эрта блан қуйидагиларни билдирди: Халқ армиясининг Анганни (Анкори)ни озод қилиб, Хэчжу (Кейсю) томонида ҳужум қилаётган қисмлари душманнинг тоғлик жойда вужудга келтирган кучли мудофаа позицияларини ёриб ўтдилар ва илгари силжишни давом эттирмоқдалар.

Халқ армиясининг қисмлари бу районда бўлган жангларда 40 дзотни яксон қилдилар; душманнинг 1000 дан ортиқ солдат ва офицери қириб ташланди.

Халқ армиясининг қисмлари Нактонган (Ракуто-Ко) дар'ёсининг шарқий қирғоғида 24-нчи америка дивизиясига денгиз пиёда аскарлари полклари ва 2-нчи дивизиянинг асосий кучларига қаттиқ зарба бердилар. Бу дивизиялар танкларнинг ёрдами блан бирнеча марта қаттиқ қарши атака қилиб, Халқ армияси қисмларининг ҳужумини тўхтатишга уриниб кўрдилар. Душман аскар ва техника жиҳатидан катта талафот кўрди.

Халқ армиясининг қисмлари бу томонда олиб борилган жангларда 1 сентябрьдан 4 сентябрьгача 2600 дан ортиқ америка солдат ва офицерини қириб ташладилар ва ярадор қилдилар ҳамда 250 дан ортиқ кишини асир олдилар. Душманнинг 13 танк, 4 бронемашина, 38 автомашинаси ва бошқа кўп ярог-аслаҳалари яксон қилинди. 14 танк, 105 миллиметрли 6 тўп, 107 миллиметрли 15 миномёт, 81 миллиметрли 8 миномёт, 60 миллиметрли 5 миномёт, 60 миллиметрли 34 ракета тўпи, 14 автомат тўп, катта калибрли 6 пулемёт, 60 карабин, 200 дан ортиқ милтиқ, 50 дан ортиқ автомашина, шунингдек радиоустановкалар ва кўп миқдорда бошқа ҳарбий анжомлар ўлжа олинди.

ПХЕНЬЯН, 9 сентябрь. (ТАСС). Курия халқ-демократик республикаси Халқ армияси бош қўмондонлигининг бугун кечқурун э'лон қилинган ахборотида қуйидагилар айтилади: Халқ армиясининг Анганни (Анкори)ни озод қилган қисмлари жануб томонга силжишни давом эттирмоқдалар. Улар Халқ армияси қўшинларининг ҳужумини тўхтатишга уриниб, қаттиқ қаршилик кўрсатаётган душманга зарба бермоқдалар.

Анганни (Анкори)нинг жанубида душман авиация ва танкларнинг ёрдами блан бирнеча марта қаттиқ қарши атака қилди. Халқ армиясининг қисмлари душманнинг қарши атакаларини қайтариб, унга катта талафот етказдилар.

Халқ армиясининг қисмлари бу томонда олиб борилган жангларда 1 сентябрьдан 6 сентябрьгача душманнинг солдат ва офицерларидан 2400 дан ортиқ кишини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда 200 дан ортиқ кишини асир олдилар. 2 танк, 5 миномёт, ҳархил калибрдаги 16 тўп, 20 та оғир пулемёт, 2300 милтиқ, 7 радиоустановка ва кўп миқдорда бошқа ярог-аслаҳа ҳамда ўқ-дорилар ўлжа олинди. Американинг бир аэроплани уриб туширилди.

Шарқий қирғоқда Халқ армиясининг қисмлари Американинг Пхохан (Хокодо) жанубидаги районга ҳужум қилган бир бомбардимончи аэропланини уриб туширдилар.

Куриянинг жанубий қирғоғида ва Нактонган (Ракуто-Ко) дар'ёсининг шарқий қирғоғида Халқ армиясининг қисмлари ҳужумни давом эттирмоқдалар.

ПХЕНЬЯН, 10 сентябрь. (ТАСС). Курия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги бугун эрта блан қуйидагиларни билдирди: Халқ армиясининг қўшинлари шарқий қирғоқда Пхохан (Хокодо)нинг жанубий томонида, шунингдек Анганни (Анкори) районида тор-мор келтирилган душман қисмларининг қолдиқларини тугатиш учун жанг олиб бормоқдалар ва ҳужумни давом эттирмоқдалар.

Халқ армиясининг Пхохан аэродромини ишғол қилган ва жанубга ҳужум қилиб бораётган қисмлари душманга қаттиқ зарба бердилар, душман бу ерда қаршилик кўрсатишга уриниб тоғларда дот, дзотлар қуриб, тиконли симлар ўтказиб ва ерга миналар кўмиб кучли мудофаа позицияларини вужудга келтирган эди. Халқ армиясининг қисмлари ҳужумни давом эттирмоқдалар.

Халқ армиясининг қисмлари бу томонда олиб борилган жангларда душманнинг 200 дан ортиқ солдат ва офицерини қириб ташладилар, 200 дан ортиқ кишини асир олдилар ва кўп ўлжа қўлга туширдилар.

Халқ армиясининг қисмлари фронтнинг бошқа участкаларида авиация, танк ва мотомеханикалаштирилган қисмларнинг ёрдами блан қаттиқ қарши атака қилишга уринган америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинларга зарбалар бердилар.

Ҳозирги вақтда фронтнинг ҳамма участкаларида Халқ армиясининг қисмлари ҳужумни кучайтириб, душман мудофаасининг ичкари томонига ўтмоқдалар.

9 сентябрьда Халқ армиясининг авиацияси Синьийчжу (Сингисю) районида американинг «В — 29» типидаги икки бомбардимончи аэропланини ва Пхеньян районида «В — 29» типидаги икки бомбардимончи аэропланини уриб туширди.

ПХЕНЬЯН, 10 сентябрь. (ТАСС). Курия халқ-демократик республикаси Халқ армияси Бош қўмондонлигининг бугун кечқурун э'лон қилинган ахборотида қуйидагилар айтилади: Халқ армиясининг шарқий қирғоқда ҳужум қилаётган қисмлари душман чекинганидан кейин вужудга келтирган янги мудофаа позицияларида унинг қаршилигини енгиб, душманнинг аскарларига ҳамда техникасига зарба бермоқдалар.

Халқ армиясининг қисмлари Пхохан (Хокодо)нинг жанубида, шунингдек Хэчжу (Кейсю) районида кўп жойларда душманнинг мудофаа линиясини ёриб ўтиб, ҳужумни кучайтирмоқдалар.

Халқ армиясининг қисмлари Нактонган (Ракуто-Ко) дар'ёсининг шарқий қирғоғида мадад куч олган америка қўшинларининг қарши ҳужумга ўтиш йўлидаги уринишларига зарба бериб, душман мудофаасининг ичкари томонига ўтдилар.

4 сентябрьда Халқ армиясининг зенит артиллерияси Сеул районида американинг 1 бомбардимончи аэропланини, 5 сентябрьда «В — 29» типидаги 1 бомбардимончи аэропланини ва 6 сентябрьда «В—24» типидаги 1 бомбардимончи аэропланини уриб туширди.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА РЕЙТЕР АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ЛОНДОН, 10 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Токиодаги Макартур штаби ахборотига асосланиб берган хабаридан ма'лум бўлишича, Халқ армиясининг қўшинлари 2-нчи америка дивизиясининг, 1-нчи америка отлиқлар (мотомеханикалаштирилган) дивизиясининг ва 2-нчи лисинманчилар корпусининг позицияларига қарши атака қилганлар.

Фронтнинг шарқий участкасида америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар «янги позицияларга бирмунча чекинишга мажбур бўлганлар».

Шимолий Курия қўшинлари Тхон'ен (Тоэй) районида ҳам атака қилганлар.

ЛОНДОН, 10 сентябрь. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Тэгу (Тайкю)даги мухбири Хадсон қуйидагиларни билдирди: Бугун кечқурун Шимолий Курия қўшинлари Тэгудан тўрт миля шимолдаги асосий йўлни тўплардан қаттиқ ўққа тута бошладилар.

Тўпга тутиш натижасида фронт линиясидаги америка қўшинлари блан алоқа қилиб туриладиган йўллар бузилди.

Тэгудан олти миля масофада турган Шимолий Америка қўшинлари шаҳар районида шимол ва ғарби-жануб томонлардан бирнеча марта атака қилдилар.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА ИНГЛИЗ МУХБИРИНИНГ ХАБАРИ

ЛОНДОН, 10 сентябрь. (ТАСС). «Санди таймс» газетаси Куриядаги мухбир Ричард Хьюзнинг хабарини босиб чиқарди. Хьюз «Курияни мудофаа қилишда жуда катта нуқсонлар борлиги» тўғрисида ташвишланганлигини билдиради ва Курияга «яхши қуролланган камида 8 дивизияни» юбориш зарур деб ҳисоблайди. «Американлилар блан жанубий курияликлар ўртасида, — деб нолийди Хьюз, — бир-бирларига чуқур муҳаббат ва ҳатто дўстона муносабат ҳам йўқ». «Америка ва инглиз солдатлари нима учун жанг қилаётганликларини билмайдилар. Улар урушда одатда ўз мамлакатлари учун ёки ўз юртлари учун хавф бор деб билардилар. Улар бу урушда шундай хавф бор деб асло ўйламайдилар».

Хьюз ҳам «аскарлар завқ блан урушмаётирлар» деб э'тироф қилишга мажбур бўлди.

Мухбирнинг айтишича, «Токиода Англия дипломатия миссияси блан Макартур штаби ўртасида майда масалаларда низо чиққан», Макартур штаби инглиз дипломатия миссиясининг бошлиғи Гаскойни қабул қилишга унамаган.

«Токиодаги америка доираларида, — деб ёзади Хьюз, — Курияга куролли интервенция қилиш хатолик эди деган фикрлар кенг тарқалган».

КАН ГЕННИНГ ҲАЛОҚ БЎЛГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

ПХЕНЬЯН, 10 сентябрь. (ТАСС). Курия халқ-демократик республикаси Министрлар кабинети, Меҳнат партияси Марказий Комитети, Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги, Курия халқ-демократик республикаси Олий халқ мажлисининг президиуми ва Курия Бирлашган демократик ватан фронти 1950 йил 8 сентябрьда миллий мудофаа министрининг ўринбосари ва Курия халқ-демократик республикаси Халқ армияси бош штабининг бошлиғи Кан Геннинг фронтда ҳалок бўлганлигини билдирдилар.

Кан Ген ёшлик чоқлариданоқ япон босқинчиларига қарши курашиб келган эди. У қаҳрамон Курия Халқ армиясининг ташкилотчиларидан бири, Ким Ир Сеннинг энг яқин жанговар дўсти эди. Кан Ген Меҳнат партияси Марказий Комитетининг а'зоси, Олий халқ мажлисининг депутати эди. Бутун курия халқи Кан Генни севар ва ҳурмат қилар эди. Кан Ген америка империалистларига ва лисинманчи шайкаларга қарши ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилаётган адолатли урушда ҳалок бўлди.

Министрлар кабинети Кан Генни дафн этиш учун ҳукумат комиссияси тузди.

АФИНА МА'МУРЛАРИНИНГ АЛБАНИЯ ЧЕГАРАСИДАГИ ЯНГИ ИҒВОЛАРИ

ТИРАНА, 9 сентябрь. (ТАСС). Албания телеграф агентлиги билдиради: Албания Халқ республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари Михаль Прифти кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Ли га хат юборди. У бу хатида август ойида Греция монархист-фашистларининг иғвогарлик мақсадида Албания Халқ республикасига қарши олти марта қуролли хуруж қилганлигига норозилик билдирди.

1 августда соат 4 дан 30 минут ўтганида, — дейилади хатда, — Грециянинг икки солдати Иергуст секторида 37-нчи чегара белгиси томонида Албания территориясида 50 метр ичкарига кирди.

3 августда соат 6 да Греция монархист-фашист қўшинларининг бир ротаси Билиште секторида 45-нчи ва 46-нчи чегара белгилари ўртасидаги чегара линиясида позиция ишғол қилди. Бу ротадаги солдатларнинг бир гуруҳи Албания территориясида 150 метр ичкари кириб, Албаниянинг чегара соқчиларига ўт очди. Албаниянинг чегара соқчилари бунга жавобан ўт очиб, монархист-фашистларни орқага қайтишга мажбур этдилар. Жанг вақтида грек солдатларидан бири ўлдирилди ва бири ярадор қилинди.

3 августда соат 8 дан 20 минут ўтганда грек солдатлари Албания территориясига қаратиб миномётлардан 9 марта ўқ отдилар. 4 мина Албания чегарасидан 300 метр ичкари томонга келиб тушди. 3 августда соат 10 дан 30 минут ўтганда грек солдатлари Месси тоғидаги 6-нчи чегара белгиси районида турган албан чегарачиларига милтиқ ва пулемётлардан ўт очдилар.

7 августда соат 12 да Греция аэроплани Поградец — Билиште секторидаги 20-нчи чегара белгиси районида Албания чегарасини бузиб ўтди.

28 августда соат 9 дан 10 минут ўтганида Грециянинг ўн солдати Верник — Билиште секторидаги 24-нчи ва 25-нчи чегара белгилари районида Албания чегарасига келиб, Албаниянинг чегара соқчиларига қаратиб милтиқлардан 25 ўқ узди.

Грецияда ўлим жазолари давом этмоқда

АФИНА, 9 сентябрь. (ТАСС). Греция касаба союзларининг 118 арбоби иши юзасидан бошланган суд тамом бўлди. Саккиз киши — Боргиас, Далезиос, эр-хотин Байрамоглу, Ники Базигу, Каландзис, Рагулату, Венидикоглу ўлим жазосига, икки киши умрбод қамоққа ва 31 киши турли муддатлар блан қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

Ўлим жазосига ҳукм қилинганлар «Демократикос» газетасининг мухбирига бундай дедилар: «Ўлим бизни чўчитмайди. Бизлар касаба союзларнинг софвиждонли арбоблари сифатида меҳнаткаш халқнинг ҳуқуқлари учун кучимизни аямай курашиб келдик. Эндиликда биз жонимизни ҳам шу ишга бағишлаймиз».

Мас'ул муҳаррир ўринбосари
Б. РАҲМОНОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12 сентябрьда **Алпомиш.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Икки ўт,** кечқурун **Момақалдироқ.**

«ХЕВА» — рангдор фильм **Дунай фарзанди.**

«ШАРҚ» — **Осмон секинюрари.**

«ТАШИНТРУД» АРТЕЛИ ҚОРОВУЛЛИК ИШИГА
2-нчи ва 3-нчи группа **Ватан уруши ва меҳнат инвалидлари, ҳалок бўлган жангчиларнинг оила а'золари, пенсионерлар** ва бошқа гражданларни
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.
Артельнинг адреси: Тошкент шаҳар, Киров район, Турк янги шаҳар кўчаси, 8-нчи уй. Телефон — 35-810.

Муқимий кўчаси, 48-нчи уйда туручи **Ваҳоб Ғафуровнинг** шу уйда туручи Жаҳон Ғаниевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

«РОДИНА», «ВАТАН», қишки ва ёзги «ИСКРА», «УЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК» КИНОТЕАТРЛАРИДА
Жасур кишилар
деган янги рангдор бадиий фильм кўрсатилади.
Қишки ва ёзги «НАВОИЙ», «ТЕЛЬМАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида
ЖАСУР КИШИЛАР
фильмининг рангсиз нусхаси.

Мол жойлаш учун буюртмачилар материалидан
ЯШИКЛАР, ҲАРХИЛ ИДИШЛАР ВА ТИКАНЛИ СИМ ТАЙЁРЛАБ БЕРИЛАДИ
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Рисовая кўчаси, 78-а, почта яшиги № 3.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг босмахонасига доим ишлаш учун:
печатниклар, накладчиклар, наборшиклар, цехларга ёрдамчи **ишчилар**
КЕРАК
Адрес: Тошкент шаҳар, Хоразм кўчаси, 9-нчи уй.

«Қизил Ўзбекистон» газетаси редакциясининг партия ташкилоти ва коллективи редакция ходими ўртоқ Қосим Боқиевга акаси, агроном
БОРИЙ БОҚИЕВНИНГ
узоқ касалликдан сўнг бевақт вафот этганлиги муносабати блан чуқур та'зия билдирадилар.

Лабзак кўчаси, 134-нчи уйда туручи **Қундуз Тошпўлатованинг** Чиғатой кўча, 6-нчи тупик, 8-нчи уйда туручи Нуриддин Тошпўлатовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р 06851. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1159.